

L. Kerulis 84.V.15
5828 So. Campbell Ave.
Chicago, IL 60629

USPS 301 580

Free Lithuania

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629

AC. 312 Tel. 476-3371 or 839-5531

Second Class Postage Paid
At Chicago, Illinois
Atskiro nr. kaina 50 ct.
Individual Copy 50 cents

Laisvoji Lietuva

KAS GYVENA SAVO TAUTAI -
GYVENA VISAI ŽMONIJAI!
Prof. A. Voldemaras

EINA XXXVIII METUS

1984 SAUSIO - JANUARY 12

Nr. 1 (1423)

PROPAGANDA PRIEŠ PREZ. REAGANO KANDIDATŪRĄ JAU PRADĖTA

Visiems žinoma, kad prez. R. Reaganas už savo drąsų ir atvirą žodį, už užimtą teisingą užsienio politikos kryptį Sov. Sąjungos atžvilgiu, už pagrindinių žmogaus teisių ir laisvių gynimą, o ypač už V. Europos apginklavinimą atominėmis raketomis, yra labiausiai Maskvos ir jos simpatikų nemėgstamas, nenekentamas ir puolamas JAV-bių prezidentas. Mat jis išėjo su savo drąsia politine programa ir planais į atvirą kovą prieš pačius pagrindinius komunistų tikslus ir pastangas - pavergti visą likusią laisvą pasaulį. Iš patyrimo gi žinoma, kad jei Sov. Sąjungos vadai ko nors nemėgsta ar laiko savo priešu, tai to turi "nemėgti" ir jos satelitai, vis tiek ar jie būtų Europoje ar kurioje kitoje pasaulio dalyje.

Prez. Reaganas dar nepaskelbė savo kandidatūros būsimuose prezidentiniuose rinkimuose, bet jis jau puolamas savame krašte opozicijos, nuolat keliant akštėnų jo nepasisekimus ir sąmoningai nutylint ar mažinant jo administracijos laimėjimus. Tad nenuostabu, kad ir Maskva su savo palydovais, jam nesigaili jų plataus, tačiau kultūringame pasaulyje nevertojamo, tik įtakingiems priešams "sumalti" taikomų epitetų leksikono. Maskvos ir bendrai komunistų spauda ir visokių jų pareigūnų pareiškimai ten pilni tokių "perlių". Tokie ne cenzūruoti koliojimai, žinoma, yra gan įprasti ir komunistinei kultūrai labai charakteringi pažymiai, o jų melų propagandos būtini ir pagrindiniai elementai.

Kaip prisimename, pr. metų gruodžio mėn. 4 d. Amerikos lėktuvai puolė Sirijos priešlėktuvinių raketų postus, iš kur sovietų gamybos raketomis buvo apšaudomi Amerikos oro žvalgyba ir du amerikiečių lėktuvai tada buvo numušti. Vienas lakūnas žuvo, o antras leit. R. Goodman išsigelbėjo ir buvo sirų paimtas ir nelaisvė. Amerikos vyriausybė darė visus galimus žygius tą lakūną iš belaisvės išvaduoti. Tačiau Sirijos vyriausybė nesutiko jo paleisti kol Amerika nenustos žvalgyti jos karinių pozicijų ir bombarduoti raketų postus.

Amerikos ambasadorius Damaske R. Paganelli pastangos išlaisvinti tą lakūną nedavė vaisių, o specialius pasiuntinys Vid. Rytams D. Rumsfeld, Sirijos prez. H. Assado net nebuvo tikimasi pasitarimams priimtas.

Tada tokią padėtį nutarė išnaudoti J. Jackson, PUSH organizacijos direktorius, pasiskelbęs net demokratinių kandidatų ir prezidentus būsimuose rinkimuose. J. Jackson apkaltino prezidentą Reaganą, kad jis nededa visų galimų pastangų leit. Goodman išlaisvinti ir net nepagerbęs jo (Goodman) tėvų pakvietimu į Baltuosius Rūmus.

MUBARAKO IR ARAFATO SUSITIKIMAS

Reaganas pritarė - Izraelis protestuoja

Prieš pat Kalėdas jau buvo aišku, kad PLO vadui Yeder Arafatui ir ant tą kartą reikės pasitraukti iš Libano teritorijos. Graikijos laivai, Prancūzijos karo laivai iš Tripolio paėmė Arafatą ir jo 4000 karių. Laimingai atvykus į Kipro salą, Arafatas tuojai nuskrido į Egiptą ir susitiko su Egipto prez. Hosni Mubaraku. Jų susitikimas buvo paruoštas diplomatinio keliu. Arafato susitikimui ir pasitarimams pritarė ir Washingtonas. Susitikimas ir pasikalbėjimas įvyko 1983. XII. 22 d. Egipto sostinėje Kairo mieste. Arafatas pabučiavęs prezidentą Mubarak pareiškė, kad jis užmiršo visą nepasitikėjimą, kuris anksčiau buvo pareikštas laiškais ir telegramomis, kad Egiptas nepasirašytų su Izraeliu, vadinamos "Davido

Mat Jacksono nuomone, jie turėjo būti ten pakviesti ir specialiai pagerbti už tai, kad jų sūnus pateko į nelaisvę. Tada J. Jacksonas savo iniciatyva ir, kaip prezidentinis kandidatas, su išvaldžios išdo apmokama ypatinga apsauga, nuvyko į Siriją. Ten susitiko su prezidentu Assadu, abu išsibučiavo (mat abu yra panašių politinių pažiūrų - Maskvos simpatikai) ir po poros susitikimų "išlaisvino" leit. R. Goodmaną.

J. Jackson vyko vaduoti leit. Goodman pirmiausia dėl to, kad jis yra tos pačios rasės žmogus, kaip ir Jackson, tikėdamasis pakelti savo prestižą kaip prezid. kandidatas; parodyti, kad jis sumanus ir įtakingas politikas ir tuo pačiu suduoti smūgį prez. Reaganui kandidatūrai į prezidentus ir jo Vid. Rytų politikai.

Vienas korespondentas ngirdo J. Jacksono pareiškimą Sirijoje, kad prez. Reaganas prezidentaus dar tik vienus metus, atseit, jis nebebus perrinktas.

Nors J. Jacksonas jokių vilčių būti išrinktas prezidentu neturi, nes iki šiol nėra turėjęs jokio valdžios posto o dėl savo būdo ir politinių pažiūrų, būtų tikra šio krašties nelaimė. Žinoma, jis gali būti pakviestas kurio nors demokratų prezidentinio kandidato (net ir jų rimčiausio kand. W. Mondale) kandidatūti su juo į viceprezidento vietą tik dėl to, kad jis su savim patrauktų veik visus balsuotojus juodosios rasės ir dalį ispaniškos kilmės. Tokią kombinaciją sudariusi jau būtų žymiai daugiau vilčių rinkimus laimėti demokratams.

Išvadavus leit. Goodmaną iš nelaisvės J. Jackson dabar jaučiasi kaip lordas Nelson laimėjęs Tefalgaro mūšį. Liberalų spauda ir TV nesigaili laiko ir vietos Jacksono laimėjimams išgarsinti ir jo nuopelnams išpūsti. "Išsivaizduokite, Jacksonas išlaisvino vieną belaisvį!" Nors faktinai Goodmaną atidavė Jacksonui Sirijos prez. Assadas tik grynai propagandiniams sumetimais, kaip minėjom, tikėdamasis pakelti Jacksono prestižą ir pakenkti prez. Reaganui jo perrinkimo galimumui.

Kad Maskva su visais savo pasekėjais darys ir jau daro viską ką galės kad pakenktų prez. Reagano perrinkimui, tai nėra jokios abejonės. Jie viską darė, kad nebūtų išrinktas į kanclerio vietą ir V. Vokietijoje Helmut Kohl. Tačiau jų pastangos nuėjo niekais, nes sąmoningi V. Vokietijos balsuotojai nepasidavė komunistų propagandai. Tikėkimės, kad ir šio krašto balsuotojų dauguma nepasiduos komunistų ir jų pakalikų įtaigojimams.

J. P. K.

VILNIAUS KATEDRA

Šimtmečius tarnavusi lietuvių religiniams reikalsams, kaip viena iškilniausia bažnyčių, kurioje, spėjama, yra palaidoti ir Vytauto Didžiojo palaikai. Taip pat šioje Katedroje buvo specialiai įrengta Šv. Kazimiero koplyčia, kur sidabriniame karste ilsėjosi Šv. Kazimierio palaikai. Bolševikai Katedrą išniekino, išorėje nuversdami kryžių ir statulas, Šv. Kazimierą pašalino iš Katedros.

LIETUVOS ATSTOVO DR. S. A. BAČKIO ŽODIS Į LIETUVĄ,

įregistruotas Amerikos Balse Naujųjų 1984 Metų proga

Brangūs tautiečiai, brangios tautietės,

Naujųjų Metų proga nuoširdžiai sveikinu Jus visus pavergtos tėvynės brolius ir seseris Lietuvos Diplomatines Tarnybos ir Lietuvos Pasiuntinybės Washingtono vardu. Liūdna, kad šiemet Naujųjų Metų proga nebegirdėsite Lietuvos Diplomatijos Šefo Ministerio Stasio Lozoraičio sveikinimo, nes netikėtai jis mirė Kūčių rytą. Lietuvos Diplomatinė ir Konsulinė Tarnyba, visa lietuvių išeivija su gilia pagarba jį minime. Nuo pat Lietuvos okupacijos pradžios 1940. VI. 15 d., Ministras Lozoraitis energingai rūpinosi Lietuvos nepriklausomybės atgavimu ir tuo reikalu darė žygių, siekdamas, kad tarptautinėje plotmėje nebūtų pripažinta Lietuvos okupacija ir būtų išlaikytas užsienyje likusios Lietuvos Diplomatinės Tarnybos vieningumas bei tęstinumas ir kad Lietuvos atstovavimas liktų LDŠ ir LDT narių rankose. Po jo mirties LDT tęs tokią pat dvilaisio savo veiklą Lietuvos nepriklausomybės ir laisvės byloje, siekdamas kad Lietuvos valstybės tarptautinis pripažinimas būtų išlaikytas, kaip Lietuvos okupacijos nepripažinimo

gano nuomonei ir optimizmui nepriartė Izraelis ir atsakydamas pareiškė, kad Izraelio min. pirm. Y. Šamiro ir Reagano neseniai paskelbtas "strateginio kooperavimo" sumanymas nesiderina su Arafato ir Mubarako susitikimu ir pasitarimais. Egipto prez. H. Mubarakas pažeidė, o gal ir sulaužė 1979 metų David Camp (Dovydo stovyklos) susitarimą, kuris kainavo Egipto prez. A. Sadatui gyvybę.

Prieš "strateginio kooperavimo" susitarimą pasisakė prieš ir Egipto vyriausybė. Tik išvykus iš Amerikos namo Izraelio min. pirm. Y. Šamirui (Nukelta į 2 psl.)

įrodymas.

Sutikdami Naujuosius Metus su dėkingumu prisimename, kad 1983 metais JAV Prezidentas keliais atvejais priminė atskirai Lietuvos okupacijos nepripažinimą ir lietuvių tautos padėtį ir kelis kartus tai pareiškė Lietuvos, Latvijos ir Estijos atžvilgiu. JAV Prezidento Reagano pareiškimas kad JAV patvirtina pripažinimą Estijos, Latvijos ir Lietuvos nepriklausomybės buvo praneštas 1983 m. liepos 29 d. J. T. Organizacijos nariams.

Lietuvos prievartinė inkorporacija į Sovietų Sąjungą ir lietuvių persekiojimai krašte nuolat buvo minimi JAV Kongrese, spaudoje. Tai vyko ne tik Washingtono, bet ir tarptautiniuose forumuose: Madride Europos Sąjungos ir Kooperavimo konferencijoje, Strasbūre Europos Parlamente, New Yorke J. T. Organizacijos forume, kur Visumos Susirinkimo 38-sios sesijos metu III-me Komite Amerikos atstovas kalbėjo apie Baltijos valstybes ir laisvo apsisprendimo teisę, Ženevoje, J. T. Žmogaus Teisių Komisijoje, kur JAV atstovas pabrėžė, kad "JAV nėra pamiršusios Baltijos valstybių padėties!" JAV-se, Europoje 1983 metais dažniau negu anksčiau buvo minimi Sovietų Sąjungos nusikaltimai Lietuvoje jos tarptautiniams pasižadėjimams. Įvairių kraštų parlamentariai organizacijos, spauda, katalikų vyskupai smerkė persekiojimus Lietuvoje ir reiškė protestus dėl kunigų nuteisimo, reikalaudami jų paleidimo į laisvę.

JAV Prezidentas Reagan 1983. XII. 9 d. Teisių Rinkinio Dienos, Žmogaus Teisių Dienos ir Savaitės Proklamacijoje, minėdamas nusižengimus žmogaus teisėms pareiškė, kad "...Sovietų Sąjungoje, pvz., praklinėjai vyrai ir moterys siekia, kad būtų puoselėjama pagarba žmogaus teisėms, dažnai yra apšaukiami protiniais ligoniais ir valdžios uždarami

į psichiatrines institucijas... Per visą Rytų Europą ir Baltijos valstybes darbininkų teisės ir kitos pagrindinės žmogaus teisės, kaip žodžio, susirinkimų, religijos laisvė ir laisvo apsisprendimo teisė yra paneigtos. Pasirašydami Proklamaciją Prezidentas Reagan nurodė "...paastrėjimą represijų prieš tautines ir religines grupes Sovietų Sąjungoje, įskaitant Žydus, Babilistus, Lietuvos Katalikus." Šia proga paminėtina, kad Vatikano radijas 1983 m. balandžio mėnesį perdavė Popiežiaus Jono Pauliaus II-jo malda, kuria jis prašė, kad "Lietuvių tauta turėtų galimybės išpažinti savo tikėjimą visišką laisvę!"

Išėjimas lietuviui energingai 1983 m. veikė, kad tarptautinėje plotmėje būtų iškelti Sovietų Sąjungos nusikaltimai Pasaulinės Žmogaus Teisių Deklaracijos ir Helsinkio Baigiamojo Akto bei kitų Sovietų Sąjungos pasirašytų tarptautinių užsilažavimų nuostatoms. Laimėti didesni atsieikimai šioje srityje stiprina lietuvių veikėjų ryžtą energingai veikti ir ateityje, norint padėti pavergtai lietuvių tautai, kad ne tik pagrindinės žmogaus teisės ir laisvės būtų okupantų gerbiamos, bet ir Lietuvai nepriklausomybė ir laisvė grąžinta. Ta proga prisimintinas Prancūzijos Užsienio Reikalų Ministro Claude Cheysson pareiškimas, paskelbtas TIME savaitraštyje, būtent: "... Su mūsų istoriniais ryšiais su Rytų Europa ir su mūsų jautrumu dėl neteisingo kontinento padalinimo, mes europiečiai turime vilties, kad Sovietų Sąjunga pamažu ras būdą priimti laisvo apsisprendimo teisę ir pagerbti pagrindines žmogaus teises jos kontroliuojamose srityse!" Tokie pareiškimai su stiprina mus Lietuvos laisvės byloje.

Mūsų valia būti laisvais ir nepriklausomais ir mūsų veikla tuo tikslu susilaukia vis daugiau paramos Vakarų pasaulyje.

Brangūs broliai ir brangios seserys, Naujiesiems Metams prasidedant linkiu jums geriausios sėkmės asmeniškame gyvenime, spinduliuojančių vieningo ryžto rūpintis lietuvių tautos interesus, pagrįstais tėvynės laisvės idėja.

VALSTYBĖS SEKRETORIAUS IR GROMYKO SUSITIKIMAS

Amerikos prezidentinių kandidatų liberalų baimė sušvelninti, pagaliau 1984 m. sausio mėn. 18 d. Stokholme, Švedijos sostinėje susitinka pasikalbėjimui JAV sekretorius George Shultz ir Maskvos užsienio reikalų min. Andrei A. Gromyko. Susitikimas ir pasikalbėjimas Švedijoje bus pirmas po 1983 m. rugsėjo mėnesio šalio susitikimo Madride, Ispanijos sostinėje. Apie susitikimą pranešė su pompa Valstybės departamentu informacijos tarnyba š. m. XII. 23 d. Kokie reikalai, ar kokia bus susitikimo darbotvarkė nebuvo pranešta, bet sakoma, kad bus atnaujinta "komunikacija", kurioje bus bandoma "ateities atmosferą". Prezidento sekretoriaus pavaduotojas Larry Speaks, kuris yra su prezidentu Californijoje, savo pranešime apie susitikimą pažymėjo, jog tai "pozityvūs elementai", bet neturi jokio ryšio Reagano ir Andropovo "susitikimui paruošti" dirvos pirmieji žingsniai. Sekretoriaus ir Gromyko susitikimas, sako savo pavadė slėpdamas Valstybės departamentą aukštas pareigūnas, duoda signalą, kad prez. Reaganas savo pažada, kad 1984 m. sausio mėn. 29 d. išpildys ir praneš, kad jis kandidatuoja sekančiam kartui JAV prezidento pareigoms visi daviniai parodė, kad Sov. Sgos prez. Yuri Andropov yra tik pereinamoji Sovietų valdžios pasikeitimo figūra, bet ne turintis savo rankose Maskvos imperijoje valią ir galią. Tas momentas JAV yra labai svarbus kad Amerika būtų valdoma ne kokio ten ministro J. Jacksono, Mondele, ypač McGover charakterio Amerikos prezidento, bet pasižymėjusio, komunistinio taktika, tikslus ir siekius žinančio vyro, koks pasirodė yra prez. Reaganas. Po Madrido Shultz ir Gromyko susitikimo visa odiseja yra žinoma. Jis, baimės dėl savo "saugumo" įsivaizdavimo, atsisakė vykti į JT generalinės asamblėjos svarbią sesiją 1983 m. lapkričio mėn. NATO valstybės pradėjo išdėstyti savo teritorijoje Amerikos Pershing II ir skrajojančias raketas. Maskvos spaudimas V. Vokietijai ir kitiems NATO sąjungos nariams buvo stiprus ir bauginantis!

The Birch Log

Į LENKIJĄ ŽVELGIANT

JOHN F. McMANUS

Belmont, Massachusetts - Prieš du metus Maskvos marionetė Lenkijos generolas Wojciech Jaruzelski, įvedė karo stovį ir pilną režimo kontrolę šiame tragiškame krašte. Ban ga po bangos areštų ir pagrindinių žmogaus teisių pažeidimas, iššaukė laisvame pasaulyje pasipiktinimą. Dalį tokio pasipiktinimo teko išgirsti ir oficialiuose Reagano išsireiškimuose.

Pvz., dešimt dienų po karo stovio įvedimo p. Reaganas nubaudė Vajšuvos vyriausybę nutraukdamas eksporto-importo banko kreditus, atšaukdamas palankaus krašto statusą, apkarpydamas žuvavimo privilegijas ir nutraukdamas maisto bei technologijos siuntas. Gi pats faktas, kad Vašingtonas rėmė lenkų komunistų režimą šitokiu strategišku būdu, praejo beveik nepaminėtas.

Nuo blogo iki geresnio

Jeigu kas stebėtusi kodėl mūsų vyriausybė rėmė sovietų dominuojamą komunistinį režimą, tokiam tikriausiai būtų pasakojama pasakėlė, jog "tie yra geri komunistai". Jaruzelskis buvo naujas "blogas" komunistas kuris užsitaravo baumsės". Bet gi po dviejų mėnesių Jaruzelskio tipo komunizmo bujimo, prez. Reaganas išakė mūsų vyriausybei apmokėti Lenkijos skolą Amerikos bankams, įskaitant ir Rockefellerio Chase Marhattan banką. Mūsų prezidentas net apėjo įstatymą reikalaujantį oficialiai paskelbti Lenkiją skolos neapmokėjimu ir tik tada pagalba tokiam kraštui būtų legali. Ar tai čia yra ne baudimas?

Sekančiame beveik dviejų metų laiko tarpyje, kariuomenė suvaržė ir neleidė pasireikšti jokioms lenkų aspiracijoms. Smalsusis Lech Walesa pasirodė po savo "vienišo įkalinimo" Popiežius Jonas Paulius II triumfuojančiai grįžo į savo gimtąjį kraštą; karo stovis panaikintas; ir Reagano administracija nutarė, kad bloga Jaruzelskio vyriausybė pasistumdavo į priekį savo socialiniuose laiptuose ir dabar turėtų būti "geresnė" pavadinta.

Komunistai visuomet triumfuoja

V. Vokietijos kancleriui Kohl net asmeniškai laišką gavo su grasinančiomis pasekmėmis. Visi esame liudininkai kas buvo Maskvos surežisuota "pacifistams" parodyti savo galią ne tik V. Vokietijos miestuose, bet Britanijoje ir kituose V. Europai priklausančiose valstybėse. Raketas jau beveik yra įmontuotos ir pasiruošusios veikti, bet "taikos mylėtojai" ir iki šiol reikalauja Amerikai atsiimti savo raketas, o apie Maskvos seniai paruoštas V. Europos valstybių centrus sunaikinti SS-20 raketas tyli ir nereikalauja, kad ir Maskva išsivežtų savo raketas, arba jų skaičių sumažintų, kaip buvo reikalaujama Amerikos Genevos atominio ginklų ir raketų pasitarimuose. Stokholme sekr. Shultz ir Gromyko susitikimas nėra specialiai sutartas. Toji data Stokholme numatyta CSCE - Conference on Disarmament in Europe, kurioje dalyvaus apie 30 valstybių. Amerikos diplomatai numato, kad ir toji konferencija bus ilga, pasižymės propaganda. Amerikoje triukšmas liberalai ir radikalai, kad Amerika derėtų sutiktų daryti sovietams ir nuolaidų, kad tik pasitarimai, sovietų nutraukti, būtų atnaujinti ir tęsiami. Jeigu sovietai iki numatytos datos (sausio 18. 1984 m.) nepaskelbs sulaikytų pasitarimų Genevoje ir Vienoje atšaukimo ir pasitarimams datos nustatymo, bus ženklas, kad Andropovas rimtai ir nepagydomai serga, bet pei savo patikėtinius dar gali imperiją valdyti, bet jis pats savo ateities neturi ir ją nutrauks normali mirtis. Pats pavojingiausias periodas bus. mirus Andropovui, kam pavyks nustumti į šalį kaip varnus laukiančius savo kėsnio iš politinio biuro partiečius. Jeigu paimtų viršų kariuomenė tai padėtis gali drastiškai pasikeisti į gerą ir į blogą pusę.

Iki šiol sovietų vadai gasdino ir baugino laisvuosius kraštus savo apsiginklavimu, atominų bombų arsenalu. 1984 metai gali netikėtai, nelauktai ir nesvajotai Sovietų imperijoje išsivystyti ne pasaulinio sukurio nistinio linkme, bet pačios Rusijos sudemokratėjimo ir komunistinės

Jeigu Vašingtonas apmoka "bogo" režimo skolas tai ko gali tikėtis toks režimas, kuris oficialiai yra pakeltas į aukštesnį laipsnį? Nesvarbu kad politiniai kaliniai vargsta kalėjimuose; profesinės sąjungos panaikintos; žodžio ir spaudos laisvė nebeegzistuoja; ir abu - geležine uždanga ir Vakarų ir sovietų kariuomenė ir Rytus - lieka savo vietose. Neseniai Baltieji Rūmai pranešė apie dalinai panaikintas sankcijas liečiančias žuvavimo privilegijas ir naujų datų nustatymą liečiančias Varšuvos \$25 bilijonų debitą Vakarams.

Tuo pačiu laiku Lech Walesa buvo apdovanotas Nobelio Taikos Premija Jis pasiuntė savo žmoną į Norvegiją priimti \$192,000, kuriuos jis nori paaugoti vyriausybės remiamai žemės ūkio agentūrai. Atmesdamas sverto gyvenančių lenkų raginimus, kad jis pasmerktų lenkų vyriausybę, Walesos kalba, pasiūsta į Oslo, pabrėžė susitaikimą ir derybas. Jo ekonominės pagalbos Lenkijai prašymas buvo supastas kaip kreipimasis į Reagano vyriausybę palengvinti dar likusias sankcijas.

Jaruzelskio laimėjimo formulė

Taigi, pagalbai iš visur ateinant ar generolas Jaruzelskis buvo patenkintas? Visiškai ne. Su tipišku komunistiniu arogantiškumu jis tuojau protestavo prieš Vašingtoną dėl kai kurių likusių sankcijų. Gi jo pagalbininkai Varšuvoje šaukė prieš Walesą kad jis nori paimti visą kreditą dėl Vašingtono lengvai pramatomų ėjimų

Taigi panagrinėjime ir padarykime santrauką tikrojo vaizdo: komunistai yra įvedę didesnę kontrolę Leikijoje negu bet kada anksčiau; dauguma opozicijos vadų yra nutildyti arba sėdi kalėjimuose; ir Amerikos pagalba raudonajam režimui yra net pa didinta. Gi, kaip paprastai komunistuose kraštuose, smarkiai išgarsinti opozicijos vadai ne tik kad neturi jokios galios (kitaip jie nebūtų išgarsinti kontroliuojamoje visuomenėje), bet jie taip pat pritaria režimui. Vis ką susumavus atrandame daug priežasčių kodėl komunistai visuomet laimi.

© 1983 The John Birch Society Features

diktatūros palaidojimo pastangomis. Tokios nuomonės, pasitikėjimo yra persunkti naujosios ir jaunosios sovietų generacijos žmonės ir naujai iaukštas vietas bei pareigas pakviečia

Du "METŲ DIDIEJI"

Savaitinis JAV liberalų žurnalas "Time", laikydamasis savo kasmetinės tradicijos, šiems 1984 metams pasauliui parinko "Metų Vyrų" masių nekaltų žmonių persekiojimu, kančiomis ir krauju susitępusį buvęsį KGB ilgametį viršininką, o dabar iškilusį į Kremliaus diktatoriaus sostą, Jurį Andropovą! Kad užmaskuoti savo bolševikiškas simpatijas, prie jo dar pridėjo ir JAV prezidentą Ronald Reaganą.

Toks "Time" žurnalo leidėjų - liberalų gestas aiškiai parodo, kokia yra to žurnalo vedamoji linija. Pasaulio susovietinimo tikslų maskavimas švelnia ir apgaulinga "liberalizmo" priedanga yra tikrai geniali klaida. Didžioji masė naivų ir politiko neorientuotųjų žmonių palankiai priima to žurnalo vedamą liniją ir ne tik nepagalvoja apie klaidą, bet dar piktinasi tais, kurie juos išpėja, kad ta "liberalinė linija" aiškiai veda prie jų laisvės praradimo. Matyti, kad "liberalų" propagandai jau pavyko išplauti jų smegenis ir jie ne nori suprasti, kad sovietizacija aiškiai neša masių vergiją ir skurdą ir kad dabartinė sovietų santvarka yra vienintelė iki šiol pasaulio istorijoje žinoma pati žiauriausia žmogžudžių diktatūra, paremta vienos terosistų klišos, pasivadinusios "komunistų partija", viešpatavimu.

Žurnalas "Time" aiškiai įrodinėja kad Vakarai turi ieškoti kompromiso ir nusilenkti Kremliaus diktatoriui. Žurnale rašoma, kad Kremlius nenori "motinos Rusijos" sunaikinimo lygiai taip, kaip mes amerikiečiai nenorime mūsų "mylimos Amerikos" palaidojimo. Taip kalba buv. Valst. Dept. sekretorius Dean Rusk. Net ir buv. prez. Nixonas sako, kad Kremliaus valdovų negalima lyginti su Hitlerio diktatūra, nes jie esą racionali - protingesni ir su jais galima rasti bendrą kalbą. Esą, ne tik mes, bet ir Kremlius siekia "laimėjimo be karo". Esą, "tiek mes, tiek jie siekiame laimėti pasaulį be rizikos!" Nixonas pabrėžia, kad "ir mes - laisvasis pasaulis - padarėme daug klaidų, norėdami užmesti savo pažiūras. Todėl mes turime daryti sovietams koncesijų! Esą, "mes neprivalome atnaujinti šaltąjį karą. Artimųjų Rytų, Vidurinės Amerikos ir kitų pasaulio sričių problemos yra ne kas kita, kaip tik varžybos tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos, ir niekas iš jų nėra įmaišytas. Helsinkio ir, visų kitų susitarimų tariami pažeidimai - emigracijos ir laisvo judėjimo spaudos ir laisvo nuomonių apsikelti mo bei žodžio laisvės varžymas - yra menkaverčiai pretekstai vertinant juos ginkluoto konflikto prasme".

Tokia propaganda ir "Time" žurnalo bendradarbių samprotavimai aiškiai rodo, kad jų vyriausias tikslas yra įvaryti baimę laisvojo pasaulio žmonių masėms ir sukti jas nuolaidų ir pasidavimo linkme.

Ar prisimins, pagalvos ir supras tie laisvojo pasaulio masės žmonės, kad visa ši "Time" žurnalo propaganda yra melas ir klaida? Laisvasis Vakarų pasaulis visą laiką ne tik pri pažino sovietų sistemai teisę egzistuoti, bet ir gelbėjo ir tebegalbėja ją nuo sužlugimo. Vakarai niekad ne

mi komunistai, priklausą ne senosios gvardijos galvosenai, filosofijai, bet jaunosios generacijos komunistų mokslus pasiekę vaikai.

J. Liberalas

organizavo ir nerėmė jokio perversminio judėjimo Sovietų Sąjungoje. Priešingai, - jie leido ir tebeleidžia sovietams laisvai organizuoti laisvojo pasaulio šalyse perversmus ir jų santvarką užminuojančią akciją. Laisvasis pasaulis toleravo ir tebetoleruoja sovietinių barbarų žvėrišką terorą ir nekaltų žmonių žudynes žiauriausiomis priemonėmis, naikinant juos Sibiro taigose. Vakarai visą laiką traktavo ir tebetraktuoja sovietinius valdovus kaip teisėtai tautos išrinktus kultūringus žmones, kad tik jie paliktų Vakarus ramybėje. Vidurio Europos buvusių laisvų ir nepriklausomų tautų likimas, Kuba, Angola, Etiopija, Mozambikas, Nikaragu, Grenada ir daug, daug kitų šalių įvykiai turėtų būti Vakarų politikams aiškus įrodymas, ko laisvasis pasaulis gali tikėtis iš sovietinės santvarkos. Jeigu jie to nemato arba nenori matyti, tai jie yra arba akli ir nekompetentingi atstovai savo rinkėjus, arba yra persiėmę korupcija, klaida ir kyšininkavimu.

J. V.

MUBARAKO IR ...

(Atkelta iš 1 psl.)

Washingtoną atvyko Egipto prez. Mubarako politinių reikalų patarėjas Osam el Baz. Jis kalbėjosi su valstybės sekr. George Shultz ir prez. Reaganu. Patarėjas savo pareiškime pasakė, kad "Strateginio kooperavimo" sutartis ar planas su Izraeliu, yra didžioji taikos klišutis Vid. Rytuose, kuri sukelia Egipto vyriausybei dau-

giau rūpesčių. 1983. XII. 7 d. naujam JAV ambasadoriui Nicolas Velietos teikiant savo kredencialus Egipto prez. Mubarakui, paaiškėjo, kad Egiptas vyriausybė yra nepatenkinta padėtimi, kuri atsirado po JAV ir Izraelio paskelbto "strateginio kooperavimo" susitarimo, lankantis Washingtono ne Izraelio min. pirn. Y. Šamirui. Turi nepaprastos reikšmės ir Egipto prez. Mubarako paskelbtas pasikalbėjimas Kairo laikraščiui "Al Ahram". Pasikalbėjime prezidentas pareiškė, kad Egipto ambasadorius negrįš į Izraelį, nors Izraelis ir psitruktų iš Libano teritorijos. Egipto prez. Mubarakas po pasitraukimo Izraeliui iš Libano turėtų atsiklausti tautos ar reikėtų atgaivinti normalius diplomatinis santykius su Izraeliu. Reikėtų sutvarkyti palestiniečių problemą, liečiančią palestiniečių ateitį okupuotose Vakarų kranto (West Bank) žemėse. Dėl šio pasikalbėjimo iš Izraelio pusės nesigirdėjo komentaro, ar valdžios pasisakymo. Po "strateginio kooperavimo" paskelbimo ir Izraelis ir Egiptas iš Amerikos susilaukė paramos ir dovanų. Tačiau beveik dvigubai teko Izraeliui. Egiptas nepatenkintas, kad Amerika ir vėl duoda Izraeliui keikines bombas ir leidimas Izraeliui statyti iš JAV pristatytų daiktų naujus kovos lėktuvus. Tokie veiksmai rodo aiškų vienašališkumą, kurį neleidžia David Camp susitarimas pasirašytas ir JAV prezidento Carterio. UP žinių agentūra pranešė, kad Šiauriniame Jemene PLO karinė taryba, vadovaujama Afato pradėjo posėdžius, kuriuose bus planuojama steigti Palestinos vyriausybę egziliuje Egipto vyriausybės užsienio reikalų politikos patarėjas Osam el Baz sako kad Amerika turėtų pradėti derybas su PLO vadu Afafatu, nes jis esąs nuosaikus politikas su kuriuo galima tartis ir susitarti.

S. K. Mituva

Reagano Vizitas Nekasonei Nepadėjo

C. K. VELI UONIŠKIS

Beveik Japonijos parlamento rinkimų išvakarėse JAV Reaganas lankėsi Japonijoje. Buvo manyta, kad prezidento apsilankymas, pasitarimai, susitikimas su Japonijos imperatoriumi, padės laimėti rinkimus valdančiai liberalų demokratų partijai, kurios pirmininku yra Nakasone. Pasiūkus rinkimams ir susikačius balsus, paaiškėjo, kad jis negavo pagidaujamų daugumos naujame Japonijos parlamente. Reikėjo surinkti 270 atstovų, kad būtų galima kontroliuoti parlamento komitetus. Ateityje, jei jis norės būti min. pirmininku, jam reikės daugiau derėtis su kitomis partijomis, nes parlamento komitetų pirmininkai bus paskirstyti vairių partijų. Aštuoni nepartiniai atstovai į pažadėjo remti. Tada Nakasone turėtų 258 atstovus. Buvusiame parlamente liberalų demokratų partija turėjo 285 atstovus. Šiuose (XII. 10 d.) rinkimuose partija prarado 35 atstovus. Japonijos televizijoje min. pirm. Nakasone pripažino, kad balsuotojų sprendimas buvo netikėtas ir nelauktas bei jam skaudus. Laiko padėti Japonijoje pasikeitusia. Tačiau jis pasižadėjo nuolankiai priimti balsuotojų sprendimą, pasižadėjo bendradarbiauti su kitomis politinėmis partijomis. Kas buvo pažadėta rinkimines kovos metu dėl švietimo, mokesčių, administracijos reformų bandys įgyvendinti. Jis pažadėjo vėl likšiolinę Japonijos užsienio politiką, kuri yra paremta su JAV. Nepapas-

tas ironijos pokštas įvyko. Rinkimai buvo organizuojami dėl buvusio min. pirmininko Tanakos kyšių triukšmo. Tanaka buvo ir šiuose parlamento rinkimuose perrinktas su labai dideliu balsų persvara. Pastarasis nesutiko iš parlamento pasitraukti, kad opozicijos partijos ir boikotavo parlamento. Japonai nekreipė į teismo apkaltinimą už kyšių ėmimą ir už jį dar guma balsavo. Tanaka į parlamentą išrenkamas jau penkioliktą kartą. Mir pirmininkas Nakasone savo rajone iš penkių kandidatų buvo tik antras. Už jį daugiau gavo balsų buvęs min. pirmininku Fukuda, 70 metų amžiaus žmogus. Stebėtojai ir politikos komentatoriai sako, kad japonai nepritaria min. pirmininko gynybos politikai. Jį spaudė prez. Reaganas stiprinti Japonijos karines jėgas. Jis stengsis taip daryti. Vienoje savo kalboje min. pirmininkas Nakasone pasakė, kad "Japonija bus nenuskandinamas lėktuvnešis". Prileidžiama, kad toks jo išsireiškimas jam kainavo daug balsų. Japonijos liberalų demokratų partijos 12 politikų rinkimus pralaimėjo. Nebuvo išrinkti į parlamentą. Pralaimėjusių tarpe yra darbo ministeris Akira ir švietimo ministeris Seytoyama. Rinkimus pralaimėjo ir buvęs užsienio reikalų ministeris Kosaka. Šiuose rinkimuose daugelis japonų susilaikė nuo balsavimo. Antrą, daug pakenkė ir pasitaikęs šaltas oras rinkimų dieną. Gruodžio 17 dienos rinkimuose dalyvavo tik 67,94 procentai balsuotojų. 1980 m. parlamento rinkimuose dalyvavo 74,57 procentai. Sakoma, kad japonams jau pradeda nusibosti demokratinis procesas ir politika. Paskutinėmis žiniomis š. m. gruodžio mėn. 24 d. susirinkusiame Japonijos parlamento posėdyje Nakasone buvo ir vėl išrinktas ministeris pirmininku ketveriems metams. Kokią jis ves politiką reikės palaukti, bet jis vis tiek bus palanki JAV.

Prezidento Kalba Kubos Gyventojams

Š. m. sausio 5 d. prezidentas Reaganas pasakė kalbą Kubos gyventojams. Kalba buvo persiūsta Amerikos Balso radijo bangomis anglų ir ispanų kalbomis. Kuba šventė savo revoliucijos 25 metų sukaktį. Ta proga prezidentas pabrėžė, kad Castro su lauzė savo pažadus, duotus Kubos liaudžiai prieš 25 metus. Kuboje toliau varžoma laisvė kalbėti ką nori, važinėti kur nori, organizuoti sąjungas ar atvirai praktikuoti religiją.

Prezidentas pranešė, kad pasarių bus pradėdama nauja radijo programa pavadinta Jose Marti, Kubos patrioto vardu. Stotis pasakys tiesą apie Kubą.

Suvedant sąsąskaitas su Andropovu. Prez. - Aš išsikraustysiu iš Grenados, bet tu turėsi išsikraustyti iš Baltijos valstybių. Androp. - Per mano lavoną. Prez. - Gerai, galiu trupučiuką palaukti...

USPS 301 580
Laisboji Lietuva

2618 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telef.: 476-3371 or 839-5531
SECOND CLASS POSTAGE PAID
AT CHICAGO, ILLINOIS

Published bi-weekly on Thursdays (Except July) by
LITHUANIAN REGENERATION ASSOCIATION
Subscription Rates: \$ 12. annually, in Canada \$ 15. Individual copy 50 c.

Leidžia LIETUVOS ATGIMIMO SĄJŪDIS. Įgaliotas Leidėjas Valerijonas Šimkus. Pavaduotojas Kazys Oželis. Redaktorius Morkus Šimkus.

Redakcinė Kolegija: Marijus Blynas, Vilijus Bražėnas, Algirdas Budreckis, Gediminas A. Grigaliūnas, Stepas Jakubičtas, Jurgis Juodis, Vladas Petėnas, Vytautas Semaška, Kazys Tautkus, Stepas Varanka, Jonas Virbalis, Juozas Vilutis ir Povilas Žičėnas.

Įvairių autorių straipsniai skelbiami LAISVOJOJE LIETUVOJE nevinada reiškia redakcijos ar leidėjo nuomonę. Rašytojai redakcijoje nesaugomi. Gražinami tik iš anksto susitarus. Prireikus, rašytojų redakcija trumpina ir juos taiso savo nuožiūra.

KAIP "LAISVĖ" GRIAUNAMA JAV IŠ VIDAUS

Kokių baisy nesąmonių šiandien mes užtikiname Amerikos žinybos liberalų komentatorių straipsniuose! Viešai kelti ir reikalaujanti pripažinti homoseksualams teisę laisvai praktikuoti savo seksualinį išskrypimą yra tas pats kaip grįžti į Sodomas ir Gomoros gadyne. Visi turėtų suprasti, kad homoseksualai yra paveldėję baisų išskrypimą, kuris griaua šeimas, socialinio gyvenimo ir sveikos prigimties įstatymo dėsnius ir neša pražūtį mūsų kultūrai ir civilizacijai. Jų elgesys turėtų būti įstatymais persekiojamas.

Amerikos informacijos agentų veikla pastaruoju metu pasidarė labai prižiūtinga. Sutelkę į savo rankas didžiosios informacijos monopoliją, liberalai yra pasiryžę vesti amerikiečių mases į pražūtį. Ir tai daro tokios bendrovės kaip CBS, Time-Life, Inc. ir Washington Post Company. Jie yra išplėtę savo korespondentų ir komentatorių tinklą po visą Ameriką. Amerikiečių spauda pastoją kelią į sveiko proto normalų bendruomenės gyvenimą. Toji liberalų spauda pasidarė ne tik partnerė, bet ir skatinėja tokių antisocialinių judėjimų, kaip "liberalizmas", "civilinių laisvių palaikymas", "pasidavimas be pasipriešinimo" (anti-war movement), "moterų išlaisvinimas", "rasių kova", "mokyklų sistemoms ir mokinių palaidumas" ir t.t. Visa tai veda Amerikos laisvę ir gerbūvį į pražūtį.

Ką reiškia priverstinis mokinių vežiojimas autobusais iš savo apylinkės mokyklų į tolimesnes apylinkes? Juk šita sistema suskaldė Amerikos miestų gyventojų vieningumą, išvystė rasinę neapykantą ir niekais paverė rimto ir sąžiningo mokymosi darbą. Baltieji panikuoja bėga iš miestų į tolimus priemiesčius, o juodieji juos persekioja ir terorizuoja. Steigiamos privačios mokyklos ir baltųjų vaikai yra perkeliama iš viešųjų mokyklų į tas privačias mokyklas. Vyksta antagonyzmas. Gatvėse vyksta užpuolimai ir jaunimo kovos. Juodosios rasės mokinių auklėjimas nuo to labai nukentėję ir daugelis jų lieka beraščiai. Didžioji dauguma amerikiečių prieš tokia sistemą nediprasmiškai yra nusistatę. O visdėlio liberalų monopolijoje atsivėrusi žinybos sistema tokią nenormalią padėtį remia, propaguoja ir agituoja vienus gyventojus prieš kitus.

Kokią tikslą turi televizijos programų rengėjai demonstruoti jaunimui seksualizmą, smurtą, žudynes ir nusikaltimus? Yra visiškai aišku, kad jų tikslas yra tvirkinti jaunimą ir velti prie asocialumo, nusikaltimų, palaidumo ir Amerikos laisvės praradimo. Visa tai veda prie sovietinės diktatūros įsigalėjimo visame pasaulyje. Reikia tikėtis, kad Amerikos Legionas, kurio nariai yra dar patriotiškai nusistatę, netrukus užkirs kelią visiems tiems akcesams.

Santykių su sovietais atžvilgiu Amerikos liberalų komentatoriai ir žinių agentai beveik neužsimena apie sovietų ginklavimosi sustabdymą. Jie neinformuoja kokius apribojimus sovietai turėtų daryti savo pačių atžvilgiu. Jie perduoda tik žinias ir komentarus, kurie kritiškai vertina vien tik Amerikos laikyseną.

Korėjos lėktuvo numušimas su nekaltais civiliniais keleiviais turėjo iššaukti kokias nors sankcijas prieš sovietus. Amerika turėjo paskelbti įstatymą draudžiantį subsidijuoti sovietus ir jų satelitus. Tačiau liberalai viską taip greit nutildė ir užgniaužė, tarytum nieko nebūtų įvykę. Ir vėl taika ir vėl jie draugai. Jiems visai nerūpi, kad sovietų imperiją valdo kriminalistai. Net ir Amerikos valdžios atstovas kongresmanas Larry McDonaldas, kuris taip pat Korėjos lėktuve buvo nužudytas nesusilaukę tinkamo respekto ir ultimatumo sovietams. Gi Andropovas buvo išrinktas "metų vyru"!

Visi amerikiečiai turėtų žinoti, kad 2-ji pasaul. karą Amerika laimėjo ne sovietų dėka ir kad taika iki šiol buvo išlaikyta ne dėl Kissingerio diplomatijos, ne dėl sovietų parašų ant popiergalių ir ne dėl taikos konferencijų, bet dėl visam pasauliui žinomo Amerikos militarinio pajėgumo, kurį gali būti išvystytas per palyginti trumpą laiką tarpą.

Amerikos liberalų žinių agentūros yra labai susirūpinę banginių, delfinų, ruonių ir kitokių gyvūnų apsauga. Tačiau žmonių apsauga jiems nerūpi. Kongreso atstovai labai pritaria ir balsuoja už įstatymus, kurie draudžia paukščių ir gyvulių naikinimą. Tačiau jie patvirtina įstatymus, kurie suteikia laisvę naikinti nepageidaujamų kūdikių - gimusių ir negimusių - žudymą ir abortų darymą legalizavimą.

PAREIŠKIMAS

VLIK-o ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdybų sudarytų komisijų nariai 1983 m. gruodžio 17 d. turėjo Čikagoje pirmą pasitarimą ty veiksmų santykiams išlyginti ir darbams suderinti.

Komisijų pasitarimai vyko tautos laisvei atgauti didelio rūpesčio dvasioje. Pasitarimų dalyviai sutarė:

1. VLIK-as ir PLB savo tarpusavio santykius grindžia lietuviško solidarumo dvasia ir abipuse pagarba jų vykdomiems darbams.
2. VLIK-as ir PLB nesikiša į vienas kito organizacijų pagrindus.
3. VLIK-o ir PLB pareigūnai vengia žeminti vieni kitų garbę ir autoritetą.
4. VLIK-as ir PLB Valdybos, reikalui esant, tariasi Lietuvos laisvinimo klausimais ir su tuo surištos veiklos derinimu.
5. VLIK-o ir PLB bendradarbiavimas ir veiklos derinimas vykdomas per jų Valdybas ar Valdybų atstovus.
6. VLIK-o ir PLB Valdybų sutarimu kviečiamos veiksmų konferencijos White Plains konferencijos 1974 metų tvarka.

Komisija paliko eilę klausimų svarstyti kitam pasitarimui. Šie susitarimai perduodami tvirtinti VLIK-o ir PLB Valdyboms.

Pasirašė: VLIK-o Komisijos nariai:
Liūtas Grinius, Pirmininkas
Teodoras Blinstrubas
Vladas Šoliūnas

PLB Komisijos nariai:
Alg. S. Gečys, Pirmininkas
Kazys Ambrozaitis
Juozas Danys

VLIK-o Valdyba šių metų gruodžio 21 d. šį pareiškimą patvirtino.

1983 m. gruodžio mėn. 21 d.

ELTOS Inf.

SIEKIME VISŲ VIENYBĖS LAISVINIMO DARBE

P. STRAVINSKAS

Metų metais, jau net ir dešimtmė čiais tęsiasi mūsų nesutarimai ir nesupratimai Lietuvos laisvinimo klausimais, dėl ko nukenčia ir pats laisvinimo darbas. Daugiausia ty nesutarimų ir nesupratimų turėjome ten, kur tikrai jų neturėtų būti - tai VLIK-o ir jo įsteigtos Lietuvių Bendruomenės santykiuose.

Po visiems žinomo incidento VLIK Valdybos 1979. IX. 19 d. posėdyje (Washington), kur PLB ryšininkas savo aštriais kaltinimais VLIK-o pirmininko padarė jam asmeninę nuoskaudą, o nuskaustasis jam gal net skaudesniu asmeniu nuskaudimu atsilygino, PLB santykiai buvo visai nutraukti. Kelis metus tęsėsi tarp ty dviejų laisvinimo veiksmų beprasmiška tarpusavio kova. Tikslai pereitų metų vasarą PLB Seimo sesijos (birželio 26-30) metu, Australijos LB atstovų iniciatyva VLIK-o ir PLB vadovybės susitiko ir po ilgesnio, bet atviro ir nuoširdaus pasikalbėjimo nutarė nutrukusius santykius atnaujinti, kitaip sakant, "susitaikyti" ir toliau tęsti suteiktomis jėgomis Lietuvos laisvinimo darbą.

PLB pirmininkas inž. Vytautas Kamentas ir VLIK-o pirmininkas Dr. Kazys Bobelis VLIK-o Seimo posėdyje pasakė trumpas savo kalbas apie jų atstovaujamųjų veiksmų susitaikymą ir vienybės atstatymą, kas PLB atstovus ir Seimo posėdyje dalyvavusius svečius taip gerai nuteikė, kad pranešimai buvo palydėti entuziastingais plojimais. Abiejų veiksmų pirmininkai padavė vienas kitam ranką, simboliškai patvirtindami tikrą ir nuoširdų susitarimą.

Po to VLIK-o ir PLB valdybos sudarė jas atstovaujančias komisijas konkrečiai aptarti abiejų veiksmų koordinuoto laisvinimo darbo vykdymą. Tos komisijos savo pirmąjį pasitarimą turėjo 1983. XII. 17 d. ir visi jų nariai pasirašė spaudai skirtą pranešimą apie tai, kas jų tame pasitarime sutarta. Pranešimas šio laikraščio redakcijos skelbiamas atskirai, todėl jo teksto čia nekartosis. Jo turinio čia irgi nekomentuosiu, ypač kad jo šešiuose punktuose dar nematyti komisijų visų pasisakymų esminiais Lietuvos laisvinimo klausimais kuriais VLIK-as ir PLB savo nuomoms

nėmis ar pažiūromis daugiausia išsiškyrė. Gal reikėtų čia pasisakyti dėl to sutarimo 2 punkto, kur sutarta, kad VLIK-as ir PLB nesikišų į vienas kito organizacijų pagrindus, atseit, nesiimtų teisiskai aiškintis vienas kito veiksnius prigimties, iš kuriuos išvedama jų kompetencija vykdyti tuos ar kitus laisvinimo darbus. Dėl ko gi daugiausia ir būta VLIK-o su PLB nesutarimų. Negalima sutikti ir su sutarimu, nurodytu pasitarimo 6 p., kur norima akla, be jokio aiškinimosi iš esmės laikytis White Plains Laisvinimo veiksmų konferencijos nutarimų ir jų numatytos tvarkos šaukti kitas "laisvinimo konferencijas", kuriose turėtų dalyvauti ir to kie laisvinimo veiksmiai, kurie iki tol nebuvo visai laikomi veiksniais. Na, bet šiais klausimais, VLIK-o ir PLB komisijos, greičiausia, dar aiškins kituose pasitarimuose ir savo ty pasitarimų rezultatus paskelbs mums vėliau.

Aš gi čia noriu pareikšti savo nuomonę dėl visų mūsų nesutarimų aiškinimosi ne vien tik dviejų laisvinimo veiksmų - tai VLIK-o ir PLB pasitarimuose, bet visų veiksmų sušauktaime jų vadovybių ar jų įgaliotinių pasitarime, leidžiant jiems visiems pasisakyti dėl mūsų taikos ir vienybės atstatymo laisvinimo darbo, kaip ty sąsugestiją esu jau savo straipsnyje "Siekime vienybės laisvinimo darbe", paskelbtame "Tėvynės Sargo" 1981 m. 1 nr.

Toliau, mūsų nesutarimus ir nesupratimus išlyginti aiškintis ne pusiau užčiauptomis lūpomis, bet atvirai pasisakant visais esminiais klausimais, kaip aš sugestijavau visiems tuos klausimus aiškintis savo straipsnyje "Taikingai aiškinkimės laisvinimo klausimais", paskelbtame irgi "Tėvynės Sargo" 1982 m. 1 nr. Jei taip aiškinsimės, tai tada tikrai sieksime ne tik VLIK-o su PLB, o visų mūsų vienybės laisvinimo darbe.

RED. PASTABA: Čia minimą p. P. Stravinsko straipsnį "Taikingai aiškinkimės laisvinimo klausimais" jam sutikus, perspausdiname iš "Tėvynės Sargo", 1982 m. nr. 1 (51) 5-8 psl.

TAIKINGAI AIŠKINKIMĖS LAISVINIMO KLAUSIMAIS

P. STRAVINSKAS

Esame susiskaldę laisvinimo darbe ne dėl to, kad kurie nors būtume blogos valios, o dėl to, kad reikiama neišaiškiname laisvinimo klausimais. Todėl, užuot kaltinę vieni kitus, aiškinkimės tarpusavio nesupratimus. Čia aš ir pasisakysiu keliais tokiais klausimais, kuriais nesutariame ar visai neturime savo nuomonės.

1. Kas yra laisvinimo darbas?

Dažnai ginčijamės dėl laisvinimo darbo, kaltiname vieni kitus dėl netinkamo jo atlikimo, ypač dėl jo nepasidalinimo, lyg mūsų darbo rankų būtų per daug, o darbo per mažą. Todėl aš noriu pirmiausia čia pasisakyti dėl paties laisvinimo darbo sampratos.

Norėdami suprasti visą laisvinimo darbo apimtį, turime aiškintis jį pagal jo tikslą, trumpai ir aiškiai nusakyti VLIK-o 1944. II. 16 d. deklaraciją, kurioje (deklaracijos faksimilę žiūr. L. E. I. 378 psl.) Ten pasakyta, kad Lietuvių Tauta, "siekdama išlaisvinti Lietuvą iš okupacijos ir atstatyti Lietuvos valstybės suverenių organų svetimos jėgos laikinai sutrukdytą veikimą" (tai yra laisvinimo darbo tikslas) yra reikalinga vieningos politinės vadovybės.

Iš čia pabrauktųjų tos deklaracijos žodžių aiškėja, kad laisvinimo darbtikslas, o kartu ir pats laisvinimo darbas yra daryti tai, ko reikia išlaivinti Lietuvai iš okupacijos ir atstatyti okupuotą faktiškai išardytą, neteisiškai egzistuojančią, Lietuvos valstybę, jos suverenių organų laisvę.

sių - žudymą ir abortų darymą legalizavimą.

Ko yra verti tokie "ponai" ir kaip ilgai amerikiečiai juos toleruos turės parodyti artimiausia ateitis, nes jau yra daug ženklų, kad tauta atbunda ir rengiasi rimtam smūgiui.

L. L. buvo anksčiau s'elbiama ir šiais metais vasario pirmame nr. duosime Kongreso ir Senato narių balsavimo davinius. Plačiau skelbiamame L. L. nr. J. V.

kinai sutrukdytą veikimą.

Gyvendami okupuotoje Lietuvoje, mes reikšmės savo rezistencija (pripriešinimo okupantui) pagrindyje. Egzilyje arba išeivijoje to daryti negalime, bet mes galime čia kovoti su okupantu kitais būdais ir priemonėmis. Pirmiausia, pasiremami teise, kad ji priverstų okupantą iš Lietuvos pasitraukti ir grąžinti jos tautai išplėstą laisvę, mes galime irgi aiškinti okupanto užkrautą mūsų tautai spaudą, pagrindinių žmogaus teisių mindžiojimą, Lietuvos kolonizaciją, jos rusinimą, mūsų žmonių moralinį smukdymą, jiems prievarta brukamą ateizmą, religinį persekiojimą ir kita. Mes galime reikštis čia irgi su savo tautine kultūra visose jos šakose, tuo parodydami laisvajam pasauliui ir tarptautinei bendruomenei, kad mūsų tauta yra aukštos kultūros ir, pagal tautų apsisprendimo teisę, gali turėti savo laisvą, nepriklausomą valstybę.

Atkūrę egzilyje savo politines partijas ir pagal teisę susiorganizavę į politinį organą (VLIK-ą) kovai dėl Lietuvos laisvės, mes parodome laisvajam pasauliui, kad esame aukštos teisinės ir politinės kultūros, kas dar duoda mums stiprų pagrindą reikauti tarptautinę bendruomenę padėti mums išlaisvinti ir gyventi savo laisvoje valstybėje.

Mūsų kultūrinė veikla ir lietuvių palaikymas lietuvių išeivijoje, ypač jos jaunumoje, irgi yra didelės reikšmės kovoje dėl Lietuvos laisvės nes tik tautiškai gyva lietuvių išeivija galės reikštis ir laisvinimo darbais.

Todėl Lietuvos laisvinimo darbas, kaip matome, yra labai plačios apimties. Jis gali būti ir teisinis, ir grynai politinis, ir kultūrinis, ir kitoks. Reikia tik jį ir visą jo apimtį tinkamai suprasti ir vieningai visiems daryti.

2. Laisvinimo veiksmiai ir jų teisinė prigimtis

Lietuvos laisvinimo veiksmiais įprastai laikome: (1) Vyriausiąjį Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą VLIK-ą, (2) Lietuvos Diplomatinę Tarnybą, LDT, su jais vadovaujančiu Lietuvos

Diplomatijos Sefu, LDS, (3) Pasaulinę Lietuvų Bendruomenę, PLB, (4) Amerikos Lietuvų Tarybą, ALT-ą.

1. VLIK-as, sudarytas Lietuvos politinių grupių, kaip tautos politinės minties reikšėjų ir vykdytojų, yra Lietuvos tautos atstovybė, savo teisine prigimtimi atitinkas Lietuvos Tarybą, paskelbusią 1918. II. 16 d. Lietuvos nepriklausomybės aktą, kuriuo buvo atstatyta Lietuvos valstybė.

2. LDT su jai vadovaujančiu LDS yra Lietuvos valstybės užsienio tarnybos valdininkų kolektyvas, atstovaujantis įstatymų ribose, Lietuvos valstybei.

3. PLB, pagal teisę, yra išeivijos lietuvių įvairiuose pasaulio kraštuose - valstybėse, pagal jų įstatymus, susidariusių draugijų, vad. Kraštų Bendruomenių, apsiungimas arba federacija su savo vyriausiuoju sprendžiamuoju organu PLB Seimu ir su vyriausiuoju vykdomuoju organu PLB Valdyba. Griežtai pagal teisę ji atstovauja tiksliai tuos lietuvius, kurie yra pareiškę savo valią būti jos nariais, bet morališkai ji imasi atstovauti visiems išeivijos lietuviams, įskaitant ir tuos, kurie nėra pareiškę jai savo valios būti jos nariais. Kai kurių aiškinimas, kad ji yra "prigimtinė", lyg ir apjungta kažkokių teisiskai rišančių "gamtos įstatymų", yra klaidingas, nes tokie teisiskai privalomo ryšio jokia tauta neturi, ir jo nėra. Vad. prigimtines bendruomenės sąvoka yra ne teisinė o sociologinė. Jos nereikia painioti su teisės susidariusios visuomeninės draugijos sąvoka.

4. ALTA, pagal teisę, yra Amerikos Lietuvių draugijų apsiungimas jo įstatuose nurodytiems tikslams, jų tarpe ir Lietuvos išlaisvinimo darbui dirbti. Savo teisine prigimtimi jis yra analoginis PL Bendruomenei.

Pagal teisę, jis gali atstovauti tik tai jam priklausančių draugijų nariams, bet jis moraline prasme tariasi atstovaujantis visiems Amerikos lietuviams, reikšdamas jų vardą savo valią (savo nuomonės ir pažiūros) Lietuvos laisvinimo klausimais, ypač santykiuose su centrinėmis JAV valdžios įstaigomis, su kuriomis jis turi ryšį jau nuo 1940 metų.

3. Veiksmų kompetencija ir pasidalinimas darbais

1. VLIK-as, kaip matėme, yra Lietuvos tautos atstovybė, taigi turis galią reikšti tautos valią, aiškiai sakant, daryti savo valios pareiškimus tautos vardu, jos vietoje. Kai jis tai daro, tai veikia savo išskirtine kompetencija ir savo atsakomybe šios kategorijos laisvinimo darbais jis teisiskai negali dalintis su kitais veiksniais. Kitais gi laisvinimo darbais (vad. Bendrinės kompetencijos), kuriais gali reikštis visi veiksniai, įskaitant ir jį patį, VLIK-ą, jis gali savo laisvu susitarimu pasidalinti su kitais veiksniais.

2. LDT ir LDS, kaip sakytą, reikią įstatymų ribose valstybės vardu, taigi ir jie tada veikia savo išskirtine kompetencija, kuria jie negali dalintis su kitais veiksniais. Kai jie imasi kurių nors bendrinės kompetencijos laisvinimo darbų, tai jie irgi gali jais pasidalinti ir su kitais laisvinimo veiksniais.

3. PLB turi daug ir labai svarbių Lietuvos laisvinimo kultūrinių ir kitų, taip pat ir grynai politinių laisvinimo darbų, bet tiksliai bendrinės kompetencijos darbais, kuriais gali reikštis ir kiti veiksniai, net ir visai neveiksniai, jei tiksliai to nori ir turi tam dalykinės kompetencijos (yra tam pasirošę žinová, sugebą tuos darbus atlikti). Savo darbais Bendruomenė gali dalintis su kitais laisvinimo veiksniais: su VLIK-ą, ALT-ą, net ir su LDT ar su LDS.

4. Taip pat ir ALT-as dirba tikla bendrinės kompetencijos laisvinimo darbu, kuriuo jis savo laisvu susitarimu gali dalintis su kitais laisvinimo veiksniais.

4. Veiksmų konferencijos ir kooperacija

Kad laisvinimo darbas visų laisvinimo veiksmų būtų dirbamas sutartinai, vieningai, sujungtomis jėgomis, pagal iš anksto sutartą planą, veiksniai šaukia savo konferencijas, kuriose gali būti pasidalinami vienu su kitais ir bendrinės kompetencijos darbais. Gali būti ir tokių darbų, kuriuos veiksniai galėtų dirbti ir bendrai arba vieni kitiems padėdami, taigi vieni su kitais kooperuodami. Tai būtų labai gražu ir derintųsi su Lietuvių Chartos dvasia, ypač su lietuviškojo solidarumu. Ta tautinio solidarumo dvasia turėtų mums visiems išieivijos lietuviams pamokomosios, o jaunumenei ir auklėjamosios reikšmės.

A.A. Stasės Genovaitės Žadvydienės Nueitas Kelias

Nelengva rašyti apie mirusį asmenį, kurį gana seniai pažinai, tuos pat vargus išvietintųjų stovyklose patyrei. Kurio svajones bei siekimus jautai. Šiandien to artimo asmens gyvųjų tarpe jau nėra ir niekuomet nebus. Sukako vieneri metai kai amžinybėn išlydėjome visuomenės ir pagrindinio veikėjo, buvusią mokytoją Stasę Genovaitę Žadvydienę. Los Angeles lietuvių kolonijai ji atėjo 1983 m. sausio 13 d. Palaidota Los Angeles šv. Kryžiaus katalikų kapinių mauzolėjaus koplyčioje (kriptoje B-4y, B-4z, 51 bloke).

Po atviros širdies operacijos ir didelių skausmų ji mirė Eizenhoveverio ligoninėje Rancho Mirage, apie 120 mylių nuo Los Angeles. Ligoninėje dėl blogos priežiūros peršalo plaučiai. Pradėjus dūsti, burnon įstatė vamzdelį orui tiekti, nuo kurio vibracijos sužalojo burnos vidų ir kraujas pradėjo veržtis. Vamzdelį perspačius į gerkle, kraujas dar labiau pradėjo tekėti. Tuomet gydytojai per pjovę gerkle ir vamzdelį įstatė iš oru. Tačiau kraujas su plūtais užkrėtė plaučius, kepenis, inkstus, galvos smegenis. Nuo sukrešėjusio kraujo pajudavo lūpos, pėdos, o po krūtimis šonuose bei pažastimis atsivėrė žaizdos. Ligonė blaškėsi, visas kūnas drebėjo nuo pragariškų kančių, bet nė žodžio pratarė negalėjo. Tyliai apledo gyvąjį pasaulį.

Prieš nuvykstant į ligoninę plaučiai buvo sveiki. Nuolat plaukydavo apšildomame baseine, eidavo po 2-3 mylias ir plaučiai buvo sveiki, užgrędinti.

Gimė 1905 m. rugpjūčio 31 d. Šiaurės apskr. Klovainių vlsč., Kapčūnų km. Jos tėvai, mažamečiai ūkininkai Mykolas ir Elzbieta (Kazlauskaitė) Svečiuliai. Nelengva tėvams buvo verstis mažame ūkelyje, taip kad ieškodamas geresnio gyvenimo, tėvas išvyko į Ameriką. Bet gi čia, vieton laimės, jį pasitiko ligos, bedarbė ir šaltas kapas.

Velionei teko gyventi ir mokytis labai sunkiose sąlygose. Baigusi Roza limo vidurinę mokyklą 1922 m. nebegalėjo tęsti mokslo ir pradėjo moky-

tojauti. Iš mažos algos, taupiai gyvendama, išlaikė motiną ir brolių Alfonso.

Stasė Genovaitė ŽADVYDIENĖ

Mokytoja Kavolių, Pašaltuonio ir Naujosios Pilties pradinėse mokylose. Vasaros atostogų metu, pagilinti žinių, vykdavo į mokytojų rengtus kursus. Prie Svetimo Ministerijos sudarytos komisijos išlaikiusi egzaminus įsigijo mokytojos cenzą. Taip pat baigė prie Karo Mokyklos mokytojos rengtus Fizinio lavinimo kursus, kuriems vadovavo kpt. Paura.

Šalia tiesioginių mokytojos pareigų Kavolių ir N. Pilties mokyklose, Žemaičių (Telšių) vyskupo skyrimu, dėstė tikybą. Savo profesijoje buvo itin gerai pasiruošusi ir su didele meile bei įsijautimu dirbo auklėdama jaunąją kartą.

Jos iniciatyva ir pastangomis, 1936 m. buvo pastatyta Pašaltuonio dviejų kompleksų mūro mokykla, kur turėjo klases, salę, sceną, mokytojų kambarį su biblioteka ir mokyto-

jams butus.

Mėgdama jaunimo auklėjimo darbą įsijungė į Šaulių Sąjungos veiklą. Iš šaulių suorganizavo vaidinimų mėgėjų trupę. Statydavo patriotinius veikalaus ir pati režisuodavo. Iš surengtų vakarėlių gauto pelno įsigijo muzikos instrumentus ir suorganizavo dūdų orkestrą. Vieno ūkininko šauliams padovanotame sklype, jį sutvarkius ir apsodinus medeliais, vykdavo gegužinės. Velionės rūpesčiu įgyta šaulių būrio vėliava, kurią išskilmingai pašventino Eržvilko klebonas, nes vietinis, Pašaltuonio klebonas buvo priešingas šauliams ir šventinti vėliavą atsisakė.

Ji nemėgo miesčioniško gyvenimo, todėl ir siūloma keltis į miestą, atsisakė. Buvo linkusi prie ūkininko gyvenimo. Išsinuomodavo keletą hektarų žemės iš ūkininko, pavyzdinčiai tvarkydama ir laikydama naminius gyvulius, paukščius, ekonomiškai pagerino gyvenimą. Buvo labai jautri vargdiečiams. Elgetas pavalgydavo, duodavo mėsosko maisto. Labdara jai buvo įgimtas dalykas, nes patipatyrė sunkias vaikystės dienas. Turėdama švelnų būdą, mokėdavo su visais sugventi.

Mokytoja N. Piltieje, Žemės ūkio Rūmai paskyrė ją Jaunųjų ūkininkų ratelio apylinkės vadove. Ir čia velionė įdėjo daug triūso. Mokiniai gėvė iš tėvų mažą sklypėlį daržo, augirdavo įvairias daržoves. Taip pratino mokinius prie žemės darbo, Kretingos aps. agronomo rengtose parodose jos mokiniai laimėdavo premijas bei pagyrimo pažymėjimus.

Bolševikams įsiveržus Lietuvon 1940 m. viskas apvirto aukštyn kojom. Įdėtas darbas iš karto buvo okupanto panaikintas ir įvesta komunistinė mokytojų sistema. Vienas iš pirmųjų taikinių buvo mokytojai, nes jie jaunimą auklėjo patriotinėje dvasioje. Juk metų metais mokyklose, patriotinėse organizacijose ir kariuomenėje buvo galvon kalama Tėvynės meilė, pasiaukavimas ją ginti, nesigailinti gyvybės. Dabar atėjo laikas!

Jos vyras kapitonas Osvaldas Žadvydas atsipalaidavęs iš bolševikų kariuomenės, mokytoja Darbėnų pradinėje mokykloje. Jis iš buvusios Kretingos Šaulių rinktinės patikimų šaulių suorganizavo ir vadovavo pagrindiniui. Į aktyvią pagrindinio veiklą įsijungė ir jo žmona Stasė. Nėra reikalo aiškinti, kokia bausmė buvo skiriama už pagrindinio veiklą. Bet velionė pasiryžo ir ištesėjo.

Enkavedistams areštavus jos vyrą, ji atliko pavestus uždavinius. Su patikėtais pagrindininkais palaikė ryšius, platino LAF atsišaukimus, rinko reikalingas žinias, perdavė jiems slapta laikytus ginklus ir šovinius. Tuo laiku dalyvauti rezistencijoje buvo patsai didžiausias pasišventimo laipsnis, nes NKVD vorų tinklas buvo stipriai išvystytas visame krašte ir dar plečiamas. Net jos tarnaitė buvo užverbuota į sakti ir pranešinėti agentui. Bet mergaitė kaip lietuvė patriotė pasisakė velionei ir iš jos agetas tikrų žinių negaudavo.

Tarsi staigus gaisras 1941 m. kilęs vokiečių-rusų karas sujudo visą lietuvių tautą. Sukilimas prieš raudonąją armiją parodė ko vertas buvo rezistencinis veikimas.

Bolševikams artėjant prie Lietuvos sienos 1944 m. Stasė su vyru pasitraukė į Vokietiją. Sustojo Dresdeno pereinamojoje stovykloje. Dirbo sunkų darbą fabrike. Pokariniu metu gyveno Koburge, Aschafenburge, Rotenfelse ir Dillingene, išvietintųjų stovyklose.

Atvyko į JAV 1949 m. kovo 22 d. ir sustojo Bronkse, Naujorko priemiestyje. Ji dirbo maisto paruošimo įmonėje. Maistas buvo pagaminamas ir išvežiojamas restoranams. Laisvu laiku rinkdavo auksa BALF-ai. Dėl nepalankaus klimato persikėlė į Melrose Parką, bet ir čia kamavo snarių uždegimas.

Persikėlus į šiltesnį kraštą Los Angeles, įsijungė į visuomeninę veiklą. Drauge su vyru 1964 m. birželio 26 d. suorganizavo šaulių būrį, kuris išsivystė į kuopą pavadintą partizano Juozo Daumanto šaulių kuopa. Devynerius metus ėjo šaulių kuopos moterų vadovės pareigas iki išsikėlė į Desert Hot Springs. Jos užsispyrusiu sunkiu darbu bei pastangomis įsigyta šaulių kuopos vėliava. Rengiant

LIETUVOS DIPLOMATIJOS ŠEFO MINISTERIO STASIO LOZORAČIO MIRTIS IR LAIDOTUVĖS

Lietuvos Pasiuntinybė prie Vatikano su giliausiu liūdesiu praneša, kad netikėtai 1983 m. gruodžio 24 d. rytą mirė Lietuvos Diplomatinės Šešės ministeris Stasys Lozoraitis.

Laidotuvės įvyko 1983. XII. 28 d.

Atsisveikinimas su velioniu įvyko Pasiuntinybėje prieš išvežant karstą į bažnyčią. Maldą atkalbėjo prelatas Audrys Bačkis. Lietuvos Diplomatinės ir Konsularinės Tarnybos vardu ir Šveicarijos Lietuvių Bendruomenės vardu atsisveikino dr. A. Gerutis, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės vardu - Ričardas Bačkis, Italijos Lietuvių Bendruomenės vardu - prelatas V. Mincevičius. Visiems kalbėjusiems ir dalyvavusiems atsisveikinime padėkojo šeimos vardu Stasys Lozoraitis, jr.

Gedulingas mišias bažnyčioje laikė Vyskupas A. Deksnys, koncelebravo prelatas A. Bačkis ir kun. Alg. Bartkus, šv. Kazimiero Lietuvių Kolegijos pro rektorius.

Laidotuvėse dalyvavo velionies šeima. Romoje gyvenę lietuviai dviasdešimčiai ir kiti lietuviai. Iš kitur buvo atvykę laidotuvės - dr. A. Gerutis, Ričardas Bačkis su žmona ir dviem sūnum, p. Emilija Čekienė, Radio Liberty pareigūnas Kestutis Čerkeliūnas.

Prie velionies karsto buvo daug gėlių, vainikų, jų tarpe, su Lietuvos tripalve vainikai - šeimos, Lietuvos Diplomatinės Tarnybos, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės.

Velionis provizoriniai buvo palaidotas Romos kapinėse.

Gilaus liūdesio nusiaubti, mirus garbingajam Lietuvos Diplomatinės Šešei,

A. A.

STASIUI LOZORAČIUI

nuoširdžią užuojautą reiškiamo brangaus velionio Našlei VINCENTAI, sūnums STASIUI IR KAZIMERUI, visiems artimiesiems bei mūsų diplomatinės tarnybos nariams.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

įvairius renginius, visuomet pasiimdavo pačias sunkiausias pareigas - šeiminių. Nesidairydavo į šalis, kad kas kitas imtųsi šveisti katilus bei kitus virtuvės įrankius. O tokių savanorių neatsirasdavo. Virtuvės reikmenis pasiskolinusi iš šv. Kazimiero parapijos, drauge su vyru jau 5 val. ryto būdavo gegužinės vietoje Arroyo Seco parke. Iki vėlyvo vakaro jos rankos atlikdavo visus juoduosius darbus.

Tokių pat stropumų ilgus metus ji šeiminiųkavo šv. Kazimiero parapijoje ruošiamuose renginiuose, be jokio atlyginimo. Ką paėmusi dirbti, tyliai ir sąžiningai atlikdavo, tarsi išsidėjusi širdin Markaus Aurelijaus nemirtingus žodžius: "Dirbk ir nesitikėk už tai atpildo".

Neliko velionė skolinga ir "Dėdei Samui". Vasaros sezono metu važiuodavo į Oregono valstiją. 1974-82 m.

savanoriškai ėjo Federalinės miškų Alsdijos urėdijoje, Blackberry stovyklos priežiūroje pareigas. Stovyklavotojams teikė informaciją, vedė svečią registraciją, urėdijos vadovybei pranešinėjo apie stovykloje ypatingus įvykius. Jos gimtadienio proga (rugpjūčio 31 d.) urėdijos tarnautojai suroūdavo vaises ir įteikdavo dovaną. Šia proga susilaukdavo sveikinimų, devanų iš atostogautojų. Per eilę metų užsimezgė artimi ryšiai, įsigijo daug draugų, kurie ir po jos mirties susirūšinėjo su jos vyru. Ji mokėjo taktiškai elgtis, jei kuris ir nusižengdav stovyklos instrukcijoms. Už atliktas pareigas vadovybė juos apdovanojo padėkos pažymėjimais.

Būtų maža pasakyti jog tai buvo kuki moteris. Nesiskardeno tušiomis pagyromis nei asmeniškai, nei spaudoje. Jos nuotraukų nebuvo dedama (Nukelta į 5 psl.)

Nida Delicatessen ir Valgykla

2617 West 71st Street, Chicago, IL 60629 Tel. 476-7675

Įvairūs šalti ir šilti valgiai išsinešti ar vietoje pavalgyti. Įvairios sriubos, rūgštus pienas ir šaltibarščiai. Kasdieną balandėliai ir cepelinai, tortai, pyragai, lietuviško skonio dešros. Veikia: nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Sekmadieniais Valgykla veikia: nuo 11 val. ryto iki 8 val. vakaro. pirmadieniais Savininkai: A. ir K. Lietuvininkai uždaryta.

TAUPLYKITE DABAR!

St. Anthony
Federal Savings and Loan Association

1447 South 49th Court, Cicero, IL 60650
10 South 660 Route 83, Willowbrook, IL 60521
Phones: Chicago (312) 242-4395
Cicero (312) 656-6330
Willowbrook (312) 789-0777

Joseph F. Gribauskas
Vedėjas

OFFICE HOURS
Daily 9:00 to 5:00; Monday 9:00 to 8:00; Saturday 9:00 to 1:00
Wednesday & Sunday Closed

PETKUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

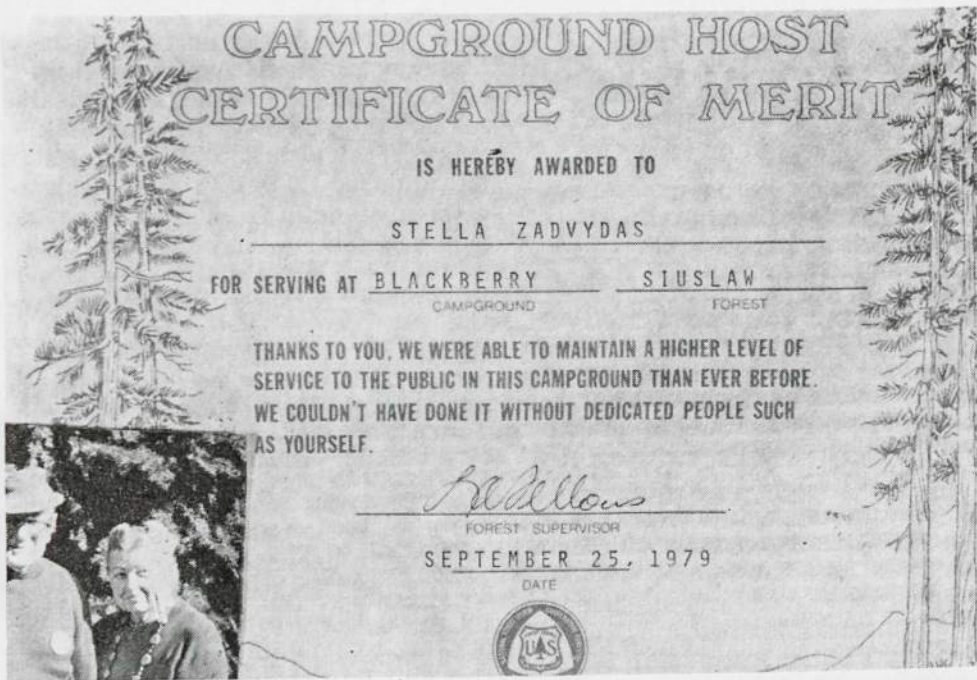
2533 West 71st Street Chicago, IL 60629

Tel. GR 6-2345/46

1410 South 50th Ave., Cicero IL 60650

Tel. TO 3-2108/09

Aikštės automobiliams statyti

VINCE'S
Flower Shop - Gėlinyčia
DIDŽIAUSIAS GėLIŲ PASIRINKIMAS:
VESTUVĖMS, LAIDOTUVĖMS IR AUTOM
ĮVAIRIOM PROGOM
778-7400
2612 W. 71st Street
Chicago, IL 60629

BALTIC MONUMENTS, INC.
Leonida Kazėnas
ATDARA KASDIEN NUO 10 - 5 VAL.
SEKMADIENIAIS PAGAL SUSITARIMĄ
2621 W. 71ST STREET
CHICAGO, IL 60629
Phone 312/476-2882

LIETUVIŲSI LAIDOTUVĖS
Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio,
8:30-9:00 v. vakaro. Visos laidos iš WCEV stoties
Kas šeštadieni: 1450 AM banga.
PHEONIX, AZ. 12:30 v. 1540 AM Banga KASA stotis
St. PETERSBURG, FL. 12:30 v. 1110 AM Banga WTIS stotis
Telefonas: (312) 778-5374

FR 6-1882
VILIMAS MOVING
823 W. 34TH PLACE - CHICAGO
APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS
ĮVAIRIŲ ATSTUMŲ

Po sunkaus darbo prie paminklo, išlyginus atvežtą derlingo juodžemio, kad sekantį pavasarį augtų dobiliukai. Iš kairės: J. Marcinkevičienė, jos dukrelė Violeta, J. Sanvaitis (paminklo globėjas), J. Žaliapienis (ratelio pirmininkas), A. Marcinkevičius (ratelio išdininkas), girininkijos darbininkas ir Irena Marcinkevičiūtė. J. Marcinkevičienė su abiem dukrelėmis yra LKVD Šteto ratelio dainininkės, "Rūtelių" trio.

Edmundo Jasiūno nuotrauka

IŠ LENKIJOS LIETUVIŲ VEIKLOS

Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos (LVKD) Šteto ratelio pirmininkas prašo atitaisyti Amerikos lietuvių spaudoje (Techn. Žodis, 1983 m. Nr. 2, V. P. str. "Rūpinasi Darius ir Girėno paminklu Soldine") paskelbtą klaidinančią žinią, kur pasakyta, jog Sofija Kirklienė ir Stanislovas Tomaszevičius esą ratelio komiteto nariai. Tikrumoje, S. Kirklienė nėra esanti tik ratelio narė, o S. Tomaszevičius ne tik nėra ratelio komiteto narys, bet iš viso rateliui nepriklausęs, lietuviškai kalbėti nemokąs ir gal Dariaus-Girėno paminklo niekada nėra matęs. Stanislovo tėvas Vladimiras, kaip daug pakenkęs ratelio veiklai, yra iš ratelio narių sąrašo išbrauktas. Atskirą laišką tuo pačiu reikalu parašė ir paminklo globėjas J. Sanvaitis, kuris taip pat prašo tą klaidingą žinią atitaisyti. Prie Dariaus ir Girėno paminklo Soldine (dabar Psczelnik, Lenkija) yra numatoma įrengti betoninį šulinį, kad paminklo globėjui Julijui Sanvaitiui nereikėtų nešioti vandenį žolės ir gėlių laistymui iš tolokai esančio ežero. Taip pat norima įsigyti metalinę dėžę aikštelės priežiūrai ir frankiams sudėti. Prie išsikimo iš

plento į keletą, vedantį prie paminklo miške, sekančią vasarą norime pastatyti memorialinę lentą su įrašais keturiomis kalbomis: lietuvių, vokiečių, anglų ir lenkų.

Paminklo globėjas prašo Amerikos lietuvių gauti ir atsiųsti sėklų žolės kuri atrodo kaip samanos, žaliuoja žiemą ir vasarą, ir nereikia jos karpyti. Tokią žolę jis yra matęs nepr. laikais Kauno kapinėse. Labai gražiai atrodo. Iš tokios žolės numatoma sukurti lietuvių tautinius simbolius. Jei kas iš L. L. skaitytojų apie tokią žolę žinotų, malonėkite pranešti p. p. Šimkams.

Be anksčiau L. L. paskelbtų, Dariaus ir Girėno paminklo restauracijai per E. J. paskutiniu metu aukų dar sekantieji asmenys: V. Jokubaitis (Cleveland) 5 dol.; V. Kačinskis (Chicago) 5 dol.; A. Vaivada (McLea Va) 25 dol.; Č. Liutikas (Australija) 10 dol. Pinigai netrukus bus persiųsti paminklo komitetui, Lenkijon (siučiame per P. K. O. istaigą, išmokamą apie 450 zlotų už vieną dolerį).

E. J.

Lenkijos Lietuviai Sveikina

Gyvendami viskuo pertekusiame Amerikoje, mes lietuviai esame tai atbuks, jog nebesugebame išiešti nei prasmingesnių ar meniškesnių kalėdinių kortelių. Pasitenkiname tik šabloniškais, labai abejotinos meninės vertės kortelėmis su tafaletiniais įrašais. Atrodo, jog mūsų menininkai, kurių čia tiek daug atsirado, šia sritimi visiškai nesidomi. Nusipirkai tokių kortelių, pasirašėi, uždarėsi, užklijavai ženkluką – ir prievolė atlikta. Gerai dar, jei tie tafaletiniai įrašai yra bent lietuvių kalboje, o ne kokie ten "seasons greetings".

Kitaip į visa tai žiūri pavergtoje tėvynėje ar gretimoje Lenkijoje gyvenantys tautiečiai. Jei jų valdžia neleidžia tokių kortelių spausdinti, tai pasigamina jie patys. Pavyzdžiui iš Lietuvos gaunamos kalėdinės kortelės dažnai būna namuose gamintos su sudžiiovintomis ir prikljuotomis Lietuvos laukų gėlėmis. Kitos jų – savo darbo foto montažas lietuviška tema.

Labai gražius ir prasmingus sveikinimus Amerikos lietuviams Kalėdų švenčių proga atsiuntė Soldino apylinkių (kur žuvo Darius ir Girėnas) lietuviai. Vienoje jų pačių išleistoje

kortelėje (A. Glušausko projektas) įrašyta:

Per Kalėdas toksai laikas:
Džiaugias senas, šoka vaikas,
Kuo gražiausiai pasirėdo,
Užsimiršta vargai, bėdos.
Tad ir šokim, tepagroja,
Kaip kadaise Lietuvoje...
Kitoje kortelėje ranka parašytas, ar jų pačių sukurtas, ar iš kitur paimtas, toks prasmingas kūrėlis:
O, Jėzau, Vaikeli,
Užgimęs tvartely,
Ištiesęs rankutę į mus,
Palaimink šią dieną
Benamį kiekvieną
Parvesk į gimtuosius namus.

O Kūdiki, Kristau,
Maži mes, bet drįstam
Atnešti prie kojų Tavų:
Mūs širdis ir valią,
Tik laimink mūs kelią,
Ir vesk prie sodybų savų.

Tai gražus ir pamokantis pavyzdys mums, Amerikos lietuviams. Jei įsiųsti, tai ką nors gražaus, menišką prasmingą, lietuvišką.

Kadangi toks kortelių siuntinėjimas skubančioje Amerikoje atima daug laiko ir pareikalauja daug išlaidų, tai pradeda išsigalėti paprotys vietoj kalėdinių kortelių aukoti lietuviškiems laikraščiams.

ej

"KAZIMIERINIS

ŽALGIRIS"

(Atkelta iš 6 psl.)

1100 vietų. Jeigu visas vietas išparduoti po \$ 20,00, tai gausime tik 22.000 dolerių. Tai tik dalelė pajamų.

Kazimierinių iškilmių ir Katalikų Kongreso rengėjai su viltingu pasitikėjimu kreipiasi į visus tautiečius prašydamai pinigines ir moralines paramos. Gerai pavykę renginiai, tai visų lietuvių garbės reikalas. Teneleika nei vienas neprisidėjęs savo pinigine auku prie Lietuvos jauno karalaučio šv. Kazimiero 500 metų sukakties iškilmingo paminėjimo ir Religinio Lietuvių Kongreso suvažiavimo. Tai labai retas mūsų istorijoje momentas, kuris pasitaiko tik šimtmečių bėgyje.

Pasaulio protestantai iškilmingai minėjo 500 metų Martyno Liuterio mirties sukaktį. Romoje jų pamaldose dalyvavo popiežius, ragindamas ieškoti kelių susivienijimui.

Šiais metais iškilmingai buvo prisimintas ir pagerbtas žymus Madonų tapytojas, dailininkas italas iš Florencijos Rafael Santi, gimęs 1483. 4.6. Didįjį Penktadienį. Žymiausias jo paveikslas yra "Syksto Madona". Jis mirė turėdamas vos 37 metus ir Didįjį Penktadienį. Dailininkas Santi visą savo gyvenimą buvo pašventęs bažnyčios garbei.

Kaip matome ir Lietuva davė pasauliui ne eilinį žmogų, bet iš karališkos šeimos, kuris savo skaisčiu gyvenimu pasiekė aukščiausią dangiškąją garbę.

Esanti Toronte lenkų parapija "sw. Kazimierz" rengiasi iškilmingai paminėti karalaučio 500 metų mirties sukaktį.

kykla, vadovaujama ltn. Dabulevičiaus). Stabe buvo daug žemesnio laipsnio karininkų. Iš aukštesnio laipsnio pirmą sutikau plk. Skorubską. Iš jo ir gavau smulkesnių informacijų apie perversmą. Susirūšau telefonu su Klaipėda ir painformavau savo padėjėją J. Vidugirį. Visi buvę ministeriai jau buvo surinkti ir uždėtyti kitame štabo gale. Ten greitai buvo patalpintas ir Klaipėdos krašto gubernatojus Žalkauskas, bei direktorijos pirmininkas Kražė. Aš buvau susirūpinęs padėtimi Klaipėdoje.

Karininkas Plechavičius pareiškė, kad jam esant ne politikui, dėl valdžios sudarymo reikia kreiptis pas A. Smetoną. Atvykus į štabą Smetonai ir Voldemarui, Krupavičiui prasidėjo pasitarimai. Tačiau jokių nurodymų aš negavau. Tada kreipiausi į majorą Plechavičių, kaip man greičiau pasiekti Klaipėdą, nes traukinys išėina tik vakare. Plechavičius ir sako: "Aš tau duosiu specialų traukinį ir kariuomenės vado salionvagoną". Į Klaipėdą vykome be sustojimų. Visos stotys, prezidento K. Griniaus jubiliejaus proga, buvo pasipuošusios tautinėmis vėliavomis. Stoties viršininkai išeidavo pasižiūrėti koks čia kariškas traukinys pravažiuoja? Kareivis, vagono palydovas, stotyse išmesdavo laikinosios vyriausybės atsišaukimus. Pasiekus Kėdainius, dėl man nežinomų priežasčių, traukinys sustojo. Stoties būdotojas pranešė, kad iš esančių vyriausius yra kviečiamas prie telefono. Per telefoną balsas užklauso mane: "Kas čia kalba?", o aš klausiu "Kas ten kalba?" Ir taip kelis kartus. Paskui atsakiau, kad čia kalba 7-to pulko vadas pulk. Genys. Tada ir anas pasakė, kad esąs divizijos vadas pulk. Jakaitis. Jis sako: "Ilgaskverniai padarė perversmą, (manau kad turėjo omenyje kunigus, parvykus tuojau išsiųsk vieną batalioną padėties atstatymui! – įsakė jis man per telefoną. Griežtai atsisakyti vykdyti įsakymą negalėjau, nes jis galėtų mane areštuoti.

Toliau vykstant link Šiaulių upas jau buvo nupuolęs ir atsišaukimų stotyse liepia nebeimėti. Šiauliuose mus pasitiko už 8-to p. pulko vadą pasilikęs karin. Jurgaitis ir būdintis karin. Tinteris, mat jie n-rėjo gauti smulkesnių žinių apie nakties įvykius Kaune. Jie pranešė, kad jau yra paskirtas naujas divizijos vadas karin. Tamašauskas ir karin. Jakaičio jie nebeklauso.

Kartu su manim važiuojo Gubernatoriaus padėjėjas p. Šleža.

VILIAUS BRAŽENO PRANEŠIMAS

(Tęsinys)

JONAS VASAITIS

Taigi visi matome labai aiškiai, kad čia yra pasaulinio masto konspiracija, sąmokslas sukurti sovietų pasaulinę galią. Istorinių požiūriu čia nėra nieko naujo. Taip buvo kadaise Babilone, Romos ir Egipto dominavimo laikais ir taip bus visą laiką, kol kas nors norėd užvaldyti pasaulį. Modernioji konspiracija – sąmokslas išsivystė 1776 m., kai buvo sukurta "iluminati" slapta organizacija tikslu panaikinti visas religijas ir teisėtas vyriausybės ir perimti viso pasaulio valdžią. Tie aukšti žmonės vadinosi "elitas". Jie manė, kad jie daug geriau žino, kaip padaryti žmones laimingais – "laimingais" tik pagal jų supratimą! Iš to "elito" išsivystė komunistų partija, Karolis Marksas parašė savo "Manifestą" ir galų gale tą pačią sistemą pradėjo naudoti komunistai Rusijoje ir taip pat mūsų internacionalistai – liberalai. Tačiau internacionalistai dabar naudoja komunistų kaip priemonę prispausti žmoniją. Michail Bakuninas, buvęs anar-chistas Rusijos caro laikais, sakė, kad komunizmas stovi viena koja revoliucijoje, o kita – banke. O Oswald Spengleris savo veikale "The Decline of the West" nurodo, kad joks proletarinis – komunistinis sąjūdis niekada neegzistuoja be pinigų paramos.

Amerikos komunistų partijos vadas Gus Hull sako apie mūsų internacionalistų ir komunistų sangulavimą vienoje lovoje šitaip: "Du žmonės, gulėdami toje pačioje lovoje, gali sapnuoti skirtingus sapnus". Tačiau mums yra nesvarbu, ar Andropovo sapnas įvyks, ar David Rockefellerio sapnas išsipildys – visas pasaulis atsidurs tirnyk valdžioje. Apie tai kalbu ne tik aš čia, bet ir, pavyzdžiui, senatorius Goldwateris, kuris vienoje iš savo paskutinių knygų "No Account" neišrinktuosius valdovus (unelected government) – Council of Foreign Relations ir Trilateral Commission. Jis išpėja mus sakydamas, kad laisvė – dvasinė, politinė, ekonominė ir visokia kitokia – neturės vietos tame šimtmečiuje, kurį nori sukurti Trilateral Commission. Tą pačią pasabą jis padarė ir apie žinių tarnybą ir jos kontrolierius, kurie yra atstovaujami Trilateral Commission sąrašuose. Kitas vėl gi liberalų profesorius, kuris parašė knygą "Who is Run

ning America" – kas valdo Ameriką, sako, kad ne mes, ne publika, ne žmonės valdo, bet "elitas" – išrinktieji. Jis juos išvardija organizacijomis: Council of Foreign Relations, Brooklyn Institute, Federalinės Federacijos ir Trilateral Commission. Be kita ko, dar jis sako, kad David Rockefelleriui pasidaryti Amerikos prezidentu būtų pažėrimas, kad viešojo nuomonė yra lengvai manipuluojama elito dominuojamos masinės žinybos.

Taigi mūsų galvosena yra manipuluojama. Aš siūlyčiau supykėti ir nešileisti manipuliuojamiems, bet ieškoti kitų žinių šaltinių, kad galėtume tą manipuliaciją atremti. Siūlyčiau užsiprenumeruoti "American Opinion" žurnalą, "Review of the News" žurnalą ir kitus. Reikia lankyti konservatorių paskaitas, stebėti visą patriotinę literatūrą, būtinai domėtis tuo kas dedasi politikoje ir reaguoti, nes mes esame dalis pačių atsakingiausių žmonių pasaulyje. Mes negalime likti miglose ir gyventi patamsyje. Mes turime jausti atsakomybę ne tik prieš save ir savo šeimą, bet ir prieš Lietuvoje likusius žmones, kurie prašo: "Darykite tai, ko mes negalime daryti!"

Gerai yra prašyti, padainuoti, nes tai yra naudinga išlaikyti sveikatai ir gerai nuotaikai. Bet turime skirti dalį savo laiko, savo sveikatos ir kitokių išteklių kovai už laisvę! To iš mūsų tikisi ne tik mūsų vaikai ir anai, bet ir dabartiniai okupuotos Lietuvos tautiečiai. Jeigu mes būtume per tuos 30 metų ir daugiau – nuo pat pradžios įsijungę į amerikiečių politinį gyvenimą, jeigu būtume pritraukę į talką latvius, estus, lenkus, ukrainiečius ir kitus, tai Amerikos galvosena šiandien būtų visai kitokia. Šiandien niekas nedrįstų rėkauti: "Better red than dead!" nes jie žinotų, kad jie bus ir "red" ir "dead". Tada nedrįstų kelti kojos į Ameriką joks KGB agentas, nebūtų keliamos kvailos dokumentacijos bylos, nes žmonės žinotų, kas yra Sovietų Sąjunga. Mes šiandien kaltinam tai vienus, tai kitus. Tačiau atsiminkime, kad dalis kaltės krinta ir ant kiekvieno iš mūsų dėl neveiklumo, apsnūdimo, dėl nesiorientavimo politikoje.

Tuo aš ir baigiu. Jeigu bus klausimų, aš mielai į juos atsakysiu.

Viliaus Braženo paskaitos klausos, iš kairės: Jonas Kreivėnas, Jonas Navaliauskas, Jūratė Jasiūnienė, arch. Oswald Thiel, Anelė Tautkuvienė, Elena Mickuvienė ir Jonas Balčiūnas. M. Nagio nuotrauka

viršininkas gen. št. m. Plechavičius ir sako: Tauragėje sukilimas, kas ten sukilo ir kiek jų yra, jis nežinaš. Įsakė išsiųsti kareivius atstatyti padėtį. Nusprendžiau, kad jų ten negali būti daug ir kad užteks vienos kuopos. Kareiviai jau buvo išėję į aikštę užsiėmimams. Tuojau buvo paskelbtas mokomai kuopai pavojus ir tuo laiku paskambinau geležinkelio stoties viršininkui. Pareikalavau tuojau paduoti traukinį. Iš karto, žinoma, pasipriešino, bet tinkamai pagrasinus per 20 min. traukinys buvo paduotas. Dar paskambinau Šilutės bataliono vadui, kad ant platformos pastatytų vieną šarvuotį. Traukinys iš Klaipėdos be sustojimo pasileidė į Tauragę. Iš Klaipėdos pusės su kilėliai kariuomenės nelaukė, daugiau nuo Šiaulių krypties, tai sukilėliai be jokio pasipriešinimo išlankstė, vadai pagriebė lengvas mašinas ir iš Lietuvos bano pinigų, išvyko Gargždų link, o kiti į miškus link rubežiaus. Vienas mūsų karininkas, pagriebęs autobusą bandė vyti link Skaudvilės. O Skaudvilės šaulių būrio vadas užėmė poziciją ir laukė Tauragės sukilėlių. Sukilėliai išsislapstė miškuose. Skaudvilės šaulių būrio vadas pamatęs atvažiuojantį autobusą, manydamas, kad tai sukilėliai pradėjo jį šaudyti. Kareiviai irgi atsakė ugnimi ir nukovė šaulių būrio vadą. Į Klaipėdą buvo pranešta, kad pro Gargždus pravažiavo purvinas fordas link Kretingos. Įspėjau Kretingos policiją, kad patikrintų važiuojančius. Už miesto išėjo vienas nuovados viršininkas, sutiko da nepažįstamus vyrus ir pareikalavo dokumentų. Vienas iš jų išsitraukė revolverį ir nuovados viršininką nušovė. Tai nuovados viršininko neatsargumas, bet sukilėliai pametė ir dalį pinigų, apie 15.000 litų. Iš ryto tuos pinigus rado vienas žmogelis ir tuoj pradėjo viską pirkti. Policija pinigų atėmė.

GRUODŽIO 17 – 1926 m.

Visi pulkai vadai 17 d. gruodžio 1926 m. buvo sukvieisti į Kauną į prezidento K. Griniaus 60 metų jubiliejaus iškilmes. Apistojau karininkų Ramovės bendrabutyje. Gruodžio 16 d. vakare, Ramovės valgykloje pulk. Rusteika atvirai kalbėjo, kad šią naktį kas tai įvyks. Vidurnaktyje buvau pažadintas dviejų kariuomenės štabo adjutantų, mane kviečia į štabą.

Prie įgulos bažnyčios mane pasitiko vienas 2 pėst. pulko kapitonas ir palydėjo į kariuomenės štabą. Gatvėje ties štabu stovėjo kareivių kuopa, (Lietuvos karo mo-

Visą dieną buvome nevalgę, tai nutarėme Mazeikių stotyje užkąsti. Išlipus mus su raportu pasitiko geležinkelio nuovados viršininkas. Jam rankos dreba, vyras buvo labai susijaudinęs. Galvoju kokia čia priežastis. Tik bufeto šeimininkei paklausus ar aš esąs p. Plechavičius, viskas paaiškėjo. Gruodžio 17 d. vakare jau buvome Klaipėdoje ir čia nemažas būrys žmonių stotyje laukė žinių.

Mirus skelbti: Petras Genys, pulkininkas, savanoris kūrėjas, vyčio kryžiaus kavalierius.

Gimė 1894 m. rugsėjo mėn. 27 d. Biržų apskr. Gailiūnų kaime, Joniškėlio valsčiuje, ūkininko šeimoje. Mokslus ėjo Joniškėlyje ir Panevėžyje. 1915 m. vasario mėn. pašauktas į rusų kariuomenę. 1916 m. vasario 1 d. baigė karo mokyklą Maskvoje. Po trumpo buvimo atsargos pulke, apie du metus kariavo prieš vokiečius prie Stachod upės už Moldečnos, eidamas pulko pėsčiųjų žvalgų komandos viršininko pareigas. Pristatytas į štab-kapitono laipsnį.

1917 m. rudenį persikėlė į lietuvių Vitebsko batalioną ir tarnavo iki 1918 m. balandžio pabaigos. 1918 m. gegužės pradžioje grįžo į Lietuvą ir užsiregistravo Lietuvos Tarybų Vilniuje. 1918 m. lapkričio 10 d. atvyko į Vilnį ir stojo savanoriu į 1-ą pėst. pulką. Su pulku dalyvavo kautynėse su visais Lietuvos priešais, eidamas kuopos, bataliono vado ir pulko vado padėjėjo pareigas. Apdovanotas Vyčio Kryžiaus ordinu su kardais, Vytauto didžiojo 3-io laipsnio, Gedimino ordino 3 laipsnio, savanorių kūrėjų ir Nepriklausomybės medaliais, Latvijos nepriklausomybės medaliu, šaulių žvaigžde ir skautų svastikos ordinu.

Taikos metu ėjo 7 pėst. Žemaičių kunig. Butegėdžio pulko vado pareigas nuo 1924 m. kovo mėn. Klaipėdoje ir Tauragėje. 1939 m. iki 1940 m. liepos mėn. 3-čio pėst. Didžiojo Lietuvos kunig. Vytauto pulko vado ir trumpai 4 pėst. pulko vado. Baigė aukštųjų karininkų kursus ir pulkų bei divizijų vadų kursus.

Pulk. Petras Genys, savanoris-kūrėjas mirė 1969 m. spalio 15 d. Chicagoje. Amerikoje išgyveno 20 metų.

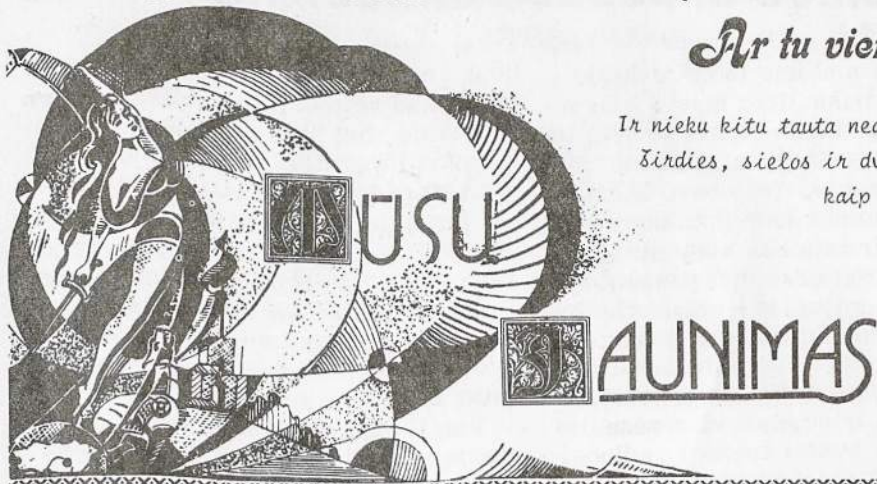
P A B A I G A

Pasaulyje vienas iš tūkstančio žmonių kalba lietuviškai...

Ar tu vienas iš jų?

*Ir nieku kitu tauta neapreiš savo
širdies, sielos ir dvasios taip,
kaip savo kalba.*

VYDŪNAS

KALĖDŲ EGLUTĖ VASARIO 16 GIMNAZI- JOJE

1983 metų Kūčių ir Kalėdų eglutės šventė Vasario 16 gimnazijoje įvyko penktadienį, gruodžio mėn. 16 d., vakare. Tai buvo dvidešimt devintoji tokia šventė, organizuota ir pravesta kun. F. Skėrio.

Šventę sudarė dvi pagrindinės dalys: vaidinimai, kurie buvo įscenizuoti gimnazijos pilies salėje, ir pačios Kūčios, kurios po trumpo pertraukėlės įvyko mokyklos pastate - valgykloje.

Vaidinimėlius, pavadintus "Kalėdų žvaigždė" ir "Tai atsitiko Kūčių vakare", parašė B. Lipšienė. D. Merkelytė ir pati autorė juos inscenizavo.

Po vaidinimų visi susirinko gimnazijos valgykloje. Kun. F. Skėrys šventę atidarė, kviesdamas visus bendra sugiedoti giesmę "Tylį naktis, šventa naktis". Po to kun. F. Skėrys sukalbėjo maldą, ir L. Burškaitytė perskaitė Kalėdų evangeliją (Luko 2, 1-20). Sekė kalėdinės eglutės žvakučių uždegimas: šią ceremoniją atliko Vasario 16 gimnazijos direktorius A. Šmitas, kuratorijos pirmininkas Tėvas Bernatonis, išdėlininkas J. K. Valiūnas ir Ž. Grodbergienė. Žvakutėm degant, buvo kartu sugiedota "O džiaugsminga, išganinga". Sveikinimo žodį tarė gimnazijos direktorius A. Šmitas, kuratorijos valdybos pirmininkas tėv. A. Bernatonis, OFMC-ap, Huettenfeldo evangelikų parapija klebonas Ansorg ir Huettenfeldo vietovės seniūnas E. Maul. Kun. F. Skėrys perskaitė buvusio gimnazijos direktoriaus J. Kavaliūno raštą atsiųstą sveikinimą.

Prasidėjo Kūčios! Visų pirmiausia klasių auklėtojai ir klasių seniūnai priėjo prie direktoriaus A. Šmito ir su juo lauzė paplotėlius. O paskui kiekvienas sveikino kiekvieną. Visa salė buvo kupina Kalėdų nuotaikos. Per praėjusius metus susidarę nesusipratimai ir nesantaikos nebeegzistavo, meilė ir draugystė buvo užvaldžiusi visų širdis! Tokioje nuotakoje, kai nebebuvo galima rasti nė vieno, kuriam dar nepalinkėta linksmybų ir laimingų Šv. Kalėdų, sėsta prie stalų. O jie - pilni tradicinių lietuviškų Kūčių valgių! Įvairūs žuvies ir silių patiekalai, salotos, vinigretas, kompotai, prėskučiai su aguonų skysčiu, kisieliai ir t. t. Virš dvylikos skirtingų patiekalų, ir visi pagaminti be mėsos, be lašinių ir be pieno! Su pasigardžiovimu valgoma.

Baigus valgyti, prasidėjo Kalėdų eglutės kultūrinė programa. Vasario 16 gimnazijos choras, kuriam vadovauja A. Paltinas, sugiedojo keturias giesmes: "Ateikite, žmonės!", "Šviečia žvaigždėlė", "Joy to the world" ir "Am Weihnachtsbaum". Po to dėk lamavo L. Bitautaitė kalėdinį lietuvišką eilėraštį, ir gimnazijos jaunesnėji mokiniai S. Endzinaitė, G. Diavaraite, K. Endzinaitė ir V. Jocy pianinu ir akordeonu atliko keletą kūrinių. S. Vosyliūtei baigus deklamuoti J. v. Eichendorffo eilėraštį "Weihnachten" G. Diavaraite, D. Korintaitė, A. Huberis ir M. Motekaitytė taip pat pianinu bei akordeonu pasirodė mažaid muzikiniai kūrėliai. Sekė kalėdinis eilėraštis anglų kalba. Kultūrinė programa buvo užbaigta gimnazijos mokinių orkestro, kuris atliko kalėdinių melodijų pykę.

Šventei baigiantis, kun. F. Skėrys savo užbaigos žodyje padėkojo visiem prisidėjusiems prie šventės pasisėkimui: virtuvi, programos išpildytojams, padėjusiems organizuoti ir visiems kitiems, prisidėjusiems prie šventės pasisėkimui. Ypač jis dėkojo aukotojams, nes tik jų dosnumo dėka buvo įmanoma šią šventę pravesti. Iš didelio aukotojų skaičiaus išsiskyrė B. Magdušauskas iš Schwetzingeno, paaukojęs DM 1.100,-, t. y. beveik 500 dolerių. Kun. F. Skėrys pranešė, kad šioji Kalėdų eglutė - dvidešimt devintoji jo organizuota - yra ir paskutinioji, kurią jis pravėdė. Ki tais metais jaunesniųjų uždavinys buvo prižiūrėti, kad jo darbas nenutrūktų.

Po kun. F. Skėrio žodžio buvo trumpa pertrauka. Tada įėjo Kalėdų senis ir visus apdovanojo saldumynų, riešutų ir vaisių maišukais, eiliuota poetiška kalba subardamas ar pagirdamas mokinius už jų elgesį ir "nuopelnus" perėjusiems metais.

Sekantį rytą mokiniams prasidėjo Kalėdų atostogos, ir jie išvažinėjo pas tėvus. Kai kurie mokiniai iš užjūrio atostogų metu pasinaudos proga pavažinėti po Europą.

Kun. F. Skėrys nebepraves Vasario 16 gimnazijos Kalėdų eglutės! Iš eilės ir be jokios išimties ar pertraukos jis pravėdė dvidešimt devynias tokias šventes. Kas iš tolo bent vieną kartą stebėjo, kaip tai yra sunku, tas gali įsivaizduoti, kiek energijos ir laiko kun. F. Skėrys yra skyręs Va

Winnipegio lietuvių paviljone "VILNIUS" tautybių savaitės dienomis. Iš kairės: miesto burmistras Bill Norrie, "Vilniaus" karalaitė Vida Balčiūnaitė ir "Vilniaus" burmistrė Danutė Skolny.

Scena iš "Posėdis Pragare".
Daivos L. Blynaitės nuotrauka

New Yorke Lietuvos kariuomenės atkūrimo šventėje dalyvavę skautais vėliavomis. Iš kairės: Paulius Bivainis, Nina Jankauskaitė ir Algis Bivainis.
L. Tamošaičio nuotrauka

vasario 16 gimnazijos mokinių kalėdiniam džiaugsmui. Todėl jam reikia labai nuširdžiai dėkoti, nors ir su ašara akyje, kad nebuvo pasiektas skaičius trisdešimt. Kun. F. Skėrys išeis į ramesnį gyvenimą. Ta proga mes linkime jam viso gero, Viešpaties globos ir palaimos ir sveikatos tolimesniame privačiame gyvenime.

P. Veršelis

Dail. D. a g i o skulptūrų parodoje Toronte - viena iš gausių lankytojų Dana Dirmantaitė. K. Raudžio nuotr.

LST korpi! Neo-Lithuania, minėdama 61-sias metines nuo įsikūrimo Ne priklausomoje Lietuvoje, suvažiavime Chicagoje išsirinko naują vyriausią valdybą sekantiems dviems metams. Sėdi: pirm. Dalė Gotceitienė, stovi iš kairės: Darius Balzaras - sekretorius Marius Kasniūnas - vicepirmininkas ir Vytautas Girnius - išdėlininkas. Nuotraukoje trūksta Arvydo Ignatonio - valdybos nario.

V. A. Račkausko nuotrauka

Torontiško "Atžalyno" - tautinių šokių grupės vadovai bei mokytojai: iš kairės - vyriausia vadovė Lilija Zenkevičiūtė-Pacevičienė, Vida Dovidaitė, Daiva Krivaitė, Marytė Gudinskaitė-Hurst, Vida Vitkunaitė, Raimundas Turūta, Dela Marcytė, Danutė Pargauskaitė (akordeonistė).

B. Tarvydo nuotrauka

Clevelando teatras pastatė "Posėdis Pragare". Z. Degučio nuotrauka

Torontiško ATŽALYNO šokėjai savo metiniame renginyje Lietuvių namuose. Iš kairės: Ričardas Dauginis, Edvardas Macijauskas, Daiva Krivaitė, Vida Dovidaitytė.

B. Tarvydo nuotrauka

Hamburg'o lietuvių moterų draugijos suaktyvinėje šventėje šoka Moterų draugijos šokėjų būrelis, vad. E. Baliulienės.

"Jinai ir trys gintarai" dainuoja LAK rengiamame Naujųjų Metų sutikime Kultūros Židinyje. Vienetą sudaro iš kairės: Felix Shapiro, būgnininkas, Zenonas Jurys, Stasys Janušis, Vytautas Daugirdas-vieneto vadovas, Juozas Nakutavičius, priekyje Dana Summers-Striukaitė.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

Atsiųsta Paminėti

KULTŪRINĖS GELMĖS PASAKOSE
Vytautas Bagdanavičius.

Keturių dalių tautosakinė – teologi
nė studija. III knyga – juodosios glc
bėjos variantai.

Lietuviškos knygos klubas. "Drau-
go" spaustuvė, 4545 W. 63rd. St.,
Chicago, Ill. 1983 m. Viršelis Vytai
to Virkau, 282 psl., \$9.00.

Aprašomos ir nagrinėjamos (anali-
zuojamos) šios pasakos: dvi lietuviš-
kos, čekoslovakiska, Italijos kalnie-
čių, čekų-karkonų, estų, zanzibaro
suomiška, pirmoji lenkiška, švedišk-
ka, ukrainietiška, vokiška – Harzo,
žemųjų saksų, vengrijos vokiečių,
Italijos – Pizos, vokiečių – Hesseno,
Vakarų Indijų daniška. Taigi viso
18 pasakų.

1983 m. kasinėjimų Vilniuje dalis.

Nauji Archeologiniai Kasinėjimai Vilniuje

MARIJUS BLYNAS

Lietuvos sostinė Vilnius senovėje
(iki 16 amž.) buvo gerokai gotikinės
statybos įtakoje esantis miestas. Ne
tikai pilis, bet ir kiti pastatai bei
namai buvo pastatyti gotikiniu stiliu-
mi.

Mūsų laikais iš anos epochos tėra
išlikę tikrai maži likučiai. Gaisrai
ir kitos nelaimės sunaikino daugumą
gotikinės statybos pastatų. Ypatingai
baisus buvo Maskvos užpuolimas
1655 metais, kada carinė rusų ka-
riuomenė užėmė Vilnių, degino ir
plėšė...

Tuomet, tikriausiai, galutinai ding-
o Vilniaus gotikinės statybos charak-
teris... Vėliau atstatytas miestas
įgavo daugiau renesansinio, baroki-
nio stiliaus bruožų.

Pagal okupuotos Lietuvos spaudą
1983 metais padaryti didesnio masto
kasinėjimai Vilniaus senamiestyje,
dabartinį Giedrio ir Paleckio gatvių
sankryžos aplinkumoje (Giedrio gatvė
tai buvusi šv. Ignato, Paleckio – ? –
Yra nesiskaitymas su Lietuvos senov-
vės pavadinimai senas gatvelės naujais
vardais – tartum nebūtų pakankamai
naujesnių gatvių pagerbti sovietams
nusipelnusiuosius)...

Atkasti keturių buvusių namų pama-
tai, rūšiai su net išlikusiais senovi-
niais skliautais, laiptais ir ... net
senovinės gatvės grindinys. Spėjama
kad jau Jogaila buvo atidavęs šią vie-
tą tuometiniam Vilniaus vyskupui. Vė-
liau, apie 1604 metus, jėzuitai perė-
mė tą aplinką ir pastatė visą eilę ūki-
nių pastatų: kalvę, pirtį, sandėlį.
Visumoje rasta apie 10,000 kera-
mikos išdirbinių ar jų likučių: puodų
šukų, asočių, sveikų puodų ir net
viena molinė žvakidė. Rasta kelių rū-
šių stogų čerpių: paprastų ir glazu-
ruotų, kuriomis savo namų ar rūmų
stogus dengdavo didikai ir turtingieji
pirkliai.

Taipgi atrastas rūsyje paslėptas lo-

bis – auksinių monetų maišelis. At-
rasta dar apie 60 ir kitokių monetų:
lietuviškų grašių, čekiškų, švediškų
pinigų. Rasta net daug sidabrinų seg-
tukų, vartotų moterų suknoms suseg-
ti.

Visi tie radiniai bus labai vertingi
Vilniaus praeičiai išryškinti. Įdomia-
sia, tačiau yra tas, kad po 14 – 15 a.
pastatų pamatais atrasta dar senes-
nių istorinių liekanų, net iš akmens
amžiaus: akmeniniai gremžtukai,
peilis iš skelties, aštrių nuolaužų.
Tuo būdu dar kartą pasitvirtina, kad
Vilnius jau labai seniai buvo gyven-
viete, – net nuo protoistorinių laikų.

Vilniaus istorija prasidėjo ne vie-
tik su Gediminu... Jau daug ankš-
čiau prieš jį Vilnius buvo gyvenama
vietovė, gal nedideliu kaimeliu ir net
buvo gynybiniai sutvirtintas, nes ant
kalvos jau stovėjo medinė pilaitė. At-
rastos įvairios senos monetos, net
arabiškos iš 10–13 šimtmečio, patvir-
tina senojo Vilniaus reikšmę kaip pre-
kybos mazgo į rytus...

KITI TYRINĖJIMAI

Reikia dar pabrėžti, kad tyrinėjan-
tys Aušros Vartų aplinką papildomai vėl
rasta buvusio senovinio vandentiekio
liekanų.

1983 metų vasarą aptikti vandentie-
kio vamzdžiai ir kiti įrenginiai. Tas
patvirtina spėjimą, kad Getkanto ir
Frauenhofo planuose pažymėtas apva-
lus pastatas (bokštas?) už Medininkų
(Aušros) vartų tikriausiai buvo van-
dens surinkimo centras, nes stovėjo
ten buvusio ežerėlio – kūdos pakraš-
tyje. Buvo nuomonių, jog ten stovėjo
vartų barbakamas – gynybinis bokš-
tas? (P.S. Plačiau apie tai rašoma
knygoje "LIETUVOS SENOVĖS
PAMINKLAI", išl. 1982 m. Chicago-
je).

Marijus Blynas, kurio knyga "LIETUVOS SENOVĖS PAMINKLAI"
jau beveik baigiama išplatinti, paruošė spaudai apybraižą apie garsųjį
aiškiaregį

NOSTRADAMŲ

"Nostradamus ir Pranašystės" knyga jau paruošta spaudai ir lapkri-
čio mėn. pabaigoje pasirodys lietuvių visuomenei.

Knygoje parodomas nuostabus, net iki smulkmenų, Nostradamaus žino-
jimas. Jis teisingai nusakė ateities įvykius per paskutinius 400 metų.

Nostradamus buvo ir lieka nesuprantama mįslė visai žmonijai.

laikas, ji kažkur dingdavo" (157 psl.)

Toliau skyriuje "Išjuokta auklėjimo
sistema" rašoma: "Tai ir yra siste-
ma, iš kurios mergaitė juokėsi. Bet
kodėl ji juokiasi iš auklėjimo siste-
mos, pasižymincios tokiu geru išba-
lansavimu?" (164 psl.)

Iš knygoje esančio pasakos turinio
atrodo, kad mergaitė pavesta bobelės
žinionių apie būsimą auklėjimą ir jo
priemonės nieko nežinojo, taigi ir iš
to negalėjo juoktis.

Prileiskime, kad pasaka sutrum-
pinta. Kad bobelė pasiimdama mer-
gaitę papasakojo jai apie būsimą gy-
venimą ir mokymą. Mergaitė ir šiuo
atveju būtų juokusis iš bobelės neti-
kėdama, kad ana ką nors turėtų.

Mergaitė juokėsi iš pačios bobelės
kad, girdi, ana ją auklės.

Juk vaikai – Jaunimas ir dabar se-
nius ir bobelės laiko atsilikusiais nu
gyvenimo, senų pažiūrų ir t.t.

Labai dažnai ir suaugusieji pavir-
šutinės išvaizdos paveikti susidaro
klaidingą nuomonę apie kitą asmenį.

Autorius analizuodamas pasakas
skaitytoją nuveda į senąsias žmonis-
jos kultūras, apie kurias, tie, kurie
mokėsi nepriklausomos Lietuvos mo-
kyklose, jau esame gerokai pamiršę.
Taigi, proga prisiminti.

Vyresniojo amžiaus jaunimas kny-
gą perskaitęs igis platesnį supratimą
apie senąsias kultūras. Na, o patys
mažieji gali skaityti tikrai pasakas.
Taigi, knyga tinka visiems.

Dalykų vardymas užima 271 – 279
puslapius. Keletas pavyzdžių: darži-
ninkystė Lietuvoje 135–136 psl., ko-
vos vežimai 240 – 241 psl., miestas
ir medžiotojas 136 psl., meška ir
lietuviška kultūra 202 psl., rupūžė
189 psl., žalčio religija 131 – 133 ps
ir t.t.

Knyga baigiama Autorių Vardynu
279 – 282 psl. Čia pasitaiko vienas
kitas nevienodumas. Pav. Johan Rein-
hard Bunker (219 psl.) – vardyne Bu-
ecker, John, R.

Martin P. Nilsson – 173 psl. (vard-
ne šis psl. nepažymėtas), M. P. Nil-
sson (203 psl.), Nilsson (205 psl.)
Nilson (213 psl.), Nilson (214 psl.)
Tuo tarpu vardyne – Nilson (281 psl.)

J. Zimmermann (247 psl.) – vardy-
ne Zimmerman, J.

B. Berensonas (268 psl.) – vardyne
Bernsonas, B.

T. H. Gastor (237 psl.), Theodor
H. Gaster (248 psl.) – vardyne Gaste-
r, Theodor.

Panašų nevienodumų labai sunku
išvengti ir jų nurodymu nereikia su-
prasti, kad mažinama knygos vertė.

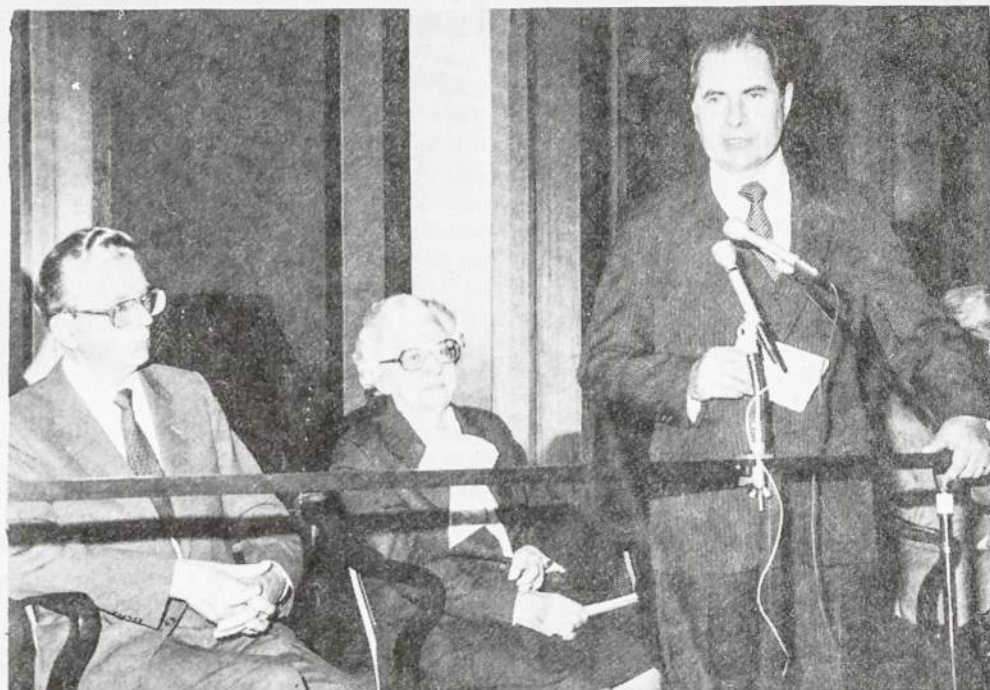
Morkus Šimkus

Yra sveikintina, kad Lietuvoje lie-
tuviai vykdo ir tęsia Lietuvos senovės
paminklų restauravimą bei tyrimus!

Yra apgailėtina, kad mūsų visuome-
nė išieivijoje jau beveik nebesidomi
Lietuva nei jos senovės palikimu...
Čia jau vyksta kitoks reiškinys: nesi-
gailima lėšų baliams ir puotoms...
bet ... galimasi vieno, kito dolerio
išsigyti lietuviškai knygai...

Lietuvos Himno žodžiai: "Iš praei-
ties tavo sūnūs te stiprybę semia" jau
pamiršami...

Iškilmingą posėdį Illinois universiteto kanclerio svetainėje atidaro PLB
valdybos ir Fundacijos pirmininkas Vytautas Kamantas. Sėdi iš kairės :
lėšų telkimo pirmininkas Jonas Kavaliūnas ir gen. konsulė Juzė Daužvar-
dienė. Tai įvyko 8 m. lapkričio 4 d. Jono Tamulaičio nuotrauka

Lietuvos Kronikos Sąjunga

Šalia daugelio organizacijų, dir-
bančių kultūrinį ar politinį darbą, iši-
rikuoja ir Lietuvos Kronikos sąjun-
ga, kurios centras yra Čikagoje. Jos
tikslas yra rinkti Lietuvos pogrindy-
je leidžiamą LKB Kroniką ir leisti
knygomis, verčiant jas į pasaulio
kalbas. Tam uždaviniui atlikti yra
ieškomi vertėjai ir redaktoriai, ku-
rie už atlyginimą tą darbą atlieka.
Nelengva yra surasti gerą svetimų
kalbų, o kartu ir lietuvių kalbos ži-
novą, kuris savo sugebėjimais galė-
tų vertimo darbą atitinkamoje aukš-
tumoje atlikti.

Be to visam tam darbui yra reika-
lingos ir lėšos, nes knygų leidimas
yra vienas iš nepelningiausių darbų.
Reikia kreiptis į gėraširdžius auk-
tojus, kurie savo aukomis Kronikų
leidimą paremia. Kad šis Kronikų
leidimo darbas ligi šiol nenutrūko,
tai tik dosnių lietuvių aukotojų dėka.

Kaip iš spaudos visi jau patyrė,
praėjusią vasarą buvo išleisti du LK
B Kronikos tomai: vienas lietuvių
kalba, kitas ispanų kalba, abu tomai
yra skirti LKB Kronikos leidimo de-
šimtmečiui paminėti (1972–1982). Še-
stasis lietuviškasis Kronikų tomas
apima 40 – 49 Kronikų numerius, iš-
leistas 1980 – 1981 m., iš viso 10
Kronikų.

Spaudai paruošė Mykolas Morkūno
spaustuvė, atspausdino Kingsport
Press spaustuvė, Tennessee. Virše-
lio aplanką ir iliustracijas piešė
dail. seselė Mercedes. Atspausdina-
o kaina, palyginti, neaukšta – vos
7,00 dol. Knygos turi 687 psl. Paba-
igoje knygos duotas kruopščiai paruo-
tas vardynas.

Žodžiu, prie jos dirbo daug žmoni-
sugaišta daug valandų. Užtat knyga
tikrai reprezentacinė, daro malonų
įspūdį. Svarbiausia, kad knyga apsa-
gos mūsų kultūros istorijai tą bran-
gų LKB Kronikos leidinį, atsklei-
džiantį pasauliui lietuvių tautos kovą
su raudonoju tautų smaugėju komu-
nizmu. Tik gaila, kad išsiuntinėjus
turimus adresus, dalis knygų grįžta

atgal su priedašu "refused". O juk to
neturėtų būti. Ši knyga turėtų rasti
vietos šalia Šventojo Rašto, kaip mū-
sų tautos kovų epopėja. Nebūtina ją
skaityti kaip kokį romaną, kuris sa-
vo fabula intriguoja skaitytoją, bet
užtenka atsiversti bet kokią vietą ir
paskaityti. Tai suteiks mūsų dvasiai
stiprybės kasdieniniame mūsų gyve-
nime. Neleiskim apmirti mūsų tauti-
nei dvasiai, bet gaivinkim ją, skaity-
dami LKB Kronikas patys ir perduo-
dami jas ir jaunajai kartai.

Antroji LKB Kronikų knyga yra II-
sis tomas ispanų kalba, kurio metri-
ka yra lygiai ta pati. Į ispanų kalbą
išvertė Argentinos lietuvių Zeferinas
Juchnevičius, vienas iš uoliausių
bendradarbių. Šios knygos yra išsiųs
ta keli tūkstančiai ir ispaniškai kalban-
čius kraštus vyskupams, vienuolynan
laikraščių redaktoriams, politikams
ir įvairioms organizacijoms. Vien
išsiuntinėjimo išlaidos siekia daugiau
10,000 dol., neskaityt atspausdini-
mo išlaidų. Iš ispaniškai kalbančių
kraštų niekas už knygą neatsilygina,
nes ten daugiausia neturtingi kraštai
ir todėl reikia pačiai s-gos valdybai
suorganizuoti reikiamas lėšas.

Tačiau tas darbas tikrai nenuėina
veltui, nes dabar gaunama kasdien
daugybė padėkos laišku už prisiųstas
Kronikos knygas. Lietuvos vardas ir
jos kančios pasidarė žinomos visame
pasaulyje daugiausia LKB Kronikų
dėka.

Daugelis prašo papildomų tomų, ku-
rie dar nėra išversti. Lietuvos Kro-
nikos sąjunga yra išleidusi ir anglų
kalba I tomą, ruošiamasi išleisti ir
jau išversti šeštasis tomas į ispanų
ir anglų kalbas, o prancūzų kalba pir-
masis tomas jau išverstas ir yra tai-
soma kalba Paryžiuje.

Septintasis tomas lietuvių kalba jau
suredaguotas ir M. Morkūno spaustu-
vėje baigiamas surinkti.

Taigi, darbai ir užsimojimai dide-
li ir svarbūs, tik daugiau dėmesio
lauktina iš mūsų lietuviškosios visu-
omenės, o su visų talka darbai nesus-
tos.

A. D.

Toronto lietuvių VOLUNGĖS ansamblis 1983 m. gruodžio 3 d., atliko programą Kultūros Židinio 10 metų
sukaktuviniame koncerte Kultūros Židinyje, New Yorke. Vidury iš dešinės : Dalia Viskontienė, choro dirigentė
ir Paulius Vyta, akomponiatorius.

L. Tamošaičio nuotrauka

SKAITYTOJAU, AR ŽINAI?...

Žinių biuletenis "Microwaves Systems News" praneša, kad to biuletenio bendradarbiai turi davinį manyti jog JAV laivyno pastangos surasti sovietų numušto Korėjos lėktuvo rekordierių dėžė buvo surasta ir iš jūros dugno ištraukta, tik "itakingieji veiksniai" tą žinią laiko paslapyje tikslu negadinti "biznio" santykių.

JAV Kongreso "Lobby-istai" jau ruošiasi ateinančiojo Kongreso sesijoje, kuri prasidės 1984 m. sausio 23 d., išvystyti vieną didžiausių atakų prieš Peru prezidento Fernando Belaunde Terry "kriminalus" slopinant kairiųjų elementų vykdomą terorą. Tų lobby-istų (papirkinėtojų?) "nuomone" teroristus remia ne sovietai, bet kokaino šmugelninkai (labai gera sovietinė priedanga! J.V.)

Dovietų šnipų tinklas Amerikoje labiausiai yra nukreiptas į Krašto Apsaugos pramoninių - kontraktorių sritį ir ypač į karo aviacijos ir radarų projektuotojų įstaigas.

Neseniai sovietai slapta išbandė Vladimirovkos rajone prie Kaspijos jūros savo Mig-31 radarą prieš žemmo skridimo atomines raketas. Bandymas buvo labai sėkmingas. Su šiuo radaru jie gali sunaikinti visas raketas, kurios skrenda žemiau 200 pėdų aukščio. Prie radaro yra įtaisas, kuriuo galima išsauti raketa, kuri tiesiai pataiko į kitą raketa ir ją sunaikina. Ties radarai skraido ore ir "žvalgosi", ieškodami kitų raketų. Tuo savo bandymu sovietai išlygino savo atsilikimą nuo JAV toje srityje.

Karo aviacijos srityje sovietai išvystė du naujus kovos lėktuvus Mig-29, kuris maždaug atitinka JAV F-16 lėktuvų atliekamas funkcijas ir "Suchoj" su-27, kuris galima lyginti su JAV F-15. Taip pat sovietų fabrikai jau baigia gaminti savo Su-25 lėk-

tuvus, kurie atitinka JAV A-10 ir A-9. Jų sovietai gamins po 1250 kasmet. Gi JAV Kongresas nubalsavo, kad Amerikos aviacijai ir laivynui užteks pagaminti tik 180 kasmet.

JAV San Francisko miesto Castro gatvėje esančio Luisos restorano padavėjai ir tarnautojai laimėjo 111-ka dienų trukusį streiką ir pasirašė naują sutartį, pagal kurią jiems buvo pakeltas ne tik atlyginimas, bet ir pridėta viena nauja apmokama nedarbo diena, kuri sutartyje yra pavadinta "Lytinės Laisvės Diena".

Karolis Marksas (1818-1883), Vokietijos žydas - filosofas ir komunisto teorijos kūrėjas, savo pagrindiniame "Kapitalo" veikale nustatė, kad komunistų spaudoje ir informacijoje turi viešpatuoti absoliuti diktatūra. Jis sako, kad laisva demokratinė spauda greit niekais paverstų komunistų siekiamą tikslą.

Pagal paskutinius NATO valstybių saugumo organų davinius sovietai jau turi įrengę ir laiko parengties stovyje 1107 atomines SS20 raketas savo vakarinės okupuotų valstybių zonoje. Raketas yra paruoštos ne Amerikai pulti, bet užimti visą Europą. Vakarų Europos pasipriešinimas atsikertant savo turimomis atominėmis raketomis sovietų puolimo atveju sunaikintų daug sovietų okupuotų sričių gyventojų ir atneštų milžiniškus materialinius ir žmonių aukų nuostolius taip pat ir Vakarų Europai. Yra manoma, kad Amerikos ir Didžiosios Britanijos liberalai, norėdami ir toliau palaikyti gerus santykius su sovietais, į Vakarų Europos gynybą stengtųsi neįsivelti ir paskelbtų savo neutralumą.

Pokarinį ateivių iš sovietų okupuotų sričių atsineštos sąvokos "tėvynė" "ištikimybė savo tautai", "tautinė disciplina" ir "savos kalbos išlaikymas"

Amerikos ir Didžiosios Britanijos liberalų yra labai nemėgstamos. Liberalų spauda ir informacijos žinybos tų ateivių veiklą ir pasireiškimus visiškai ignoruoja. Dėl to mes pastaruoju metu beveik neužtikiname Lietuvos vardo, Pabaltijo valstybių okupacijos klausimų, Teherano, Jaltos ir Potsdamo susitarimų bei geležinės uždangos minėjimų. Mūsų paruošti vedamieji straipsniai liberalų spaudoje ir žinybos agentūrose yra ignoruojami. Taip pat ir mūsų kultūriniai parengimai, kaip opera, koncertai, pasauliniai suvažiavimai, dainų ir šokių šventės ir kitoki platesnio masto pasireiškimai yra labai nemėgtami ir nei jų spaudoje, nei radijo bei televizijos programose nemini.

Mes turėtume liberalams tuo pačiu atsikimoti - nepirkti jų spaudos, netikėti jų žiniomis ir propagandai ir visur, kur tik tai galime, neremti jų "biznio" atvirai jiems apie tai pareikšdami.

Jns. V. tis

rekrutavimo centrą Long Island mieste, Kongreso - Capitolio rūmų vieno kambarį ir laiškais bei telefonais teroristai graso padėti bombų Baltuosiose Rūmose (prezidentūroje). Jau nuo atentato prieš prez. R. Reaganą jo ir prezidentūros rūmų apsauga buvo žymiai sustiprinta, ypač stropiai saugomi vartai ir tvora apie Baltuosius Rūmus. O po pastarųjų grasinimų prieš vartus pastatytos betoninės barikados, kad negalėtų prasimušti sunkvežimiai, prikrauti sprogmenų. Įleidžiami į kiemą sunkvežimiai ir automobiliai sargybinių šunų apsaugomi ar nėra juose sprogmenų. O į Baltuosius Rūmus įleidžiami vizitatoriai, net svetimų valstybių diplomatai metalams jautriais detektoriais dar patikrinami ar nesineša ginklų. Netoli Baltųjų Rūmų esąs komandos centras seka praskrendančius lėktuvus. O nuo Baltųjų Rūmų stogo gali net paleisti raketa ir juos. Taip pat sustiprinta valstybės departamento ir Camp David apsauga.

Slaptoji tarnyba, sauganti JAV prezidentą, buvusius prezidentus, jų šeimų narius ir federalinės valdžios aukštuosius asmenis, padidinta 200 agentų, nes be jų, dar reikia saugoti asmenis, pretenduojančius būti kandidatais į prezidento postą. Demokratų partijoj jau yra 8 tokie prezidentai; respublikonų - kol kas vienas R. Reaganas.

Taip pat turės saugomi būti ir užsienio valstybių aukštieji valdžios asmenys, kurie atvyks į sakykus sportinius renginius bei pasaulinę parodą. Tarptautinis terorizmas ypač smarkiai išbujojo šį dešimtmetį. Tai ryškiai pavaizduoja skaičiai žmonių, žuvusių nuo teroristų smurto. 1971 m. nuo teroristų žuvo tik truputį daugiau negu dešimtys žmonių. Bet šį dešimtmetį teroristų aukos skaičiuojamos tūkstančiais. Buvo nužudyta:

1980 m.	1,173 žmon.
1981 m.	5,611 "
1982 m.	6,166 "
1983 m. (per 9 mėn.)	7,297 "

Taigi pasaulinio terorizmo banga, pasiekusi JAV-jų krantus, sukelia valdžiai ir saugumo organams didelių rūpesčių.

J. Vil.

Gen. T. Daukanto jūrų šaulių kuopos vadovybės pareigūnai-nės Šv. Kalėdų proga aplankę lietuvų senelius Šv. Šeimos namuose, Lemonte, Illinois. P. Malėtos nuotrauka

A.G.AUTO REBUILDERS

Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kainos nebrangios. Darbo valandos kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 8 val. ryto ligi 12 val. dienos. SAVININKAS LIETUVIS

3522 West 63rd Street - Chicago
Telefonas 776-5888

VLADO ANDRIJAUSKO JAUKI UŽEIGA

Javi - Pas savus!
GERIAUSIAS PASIRINKIMAS
PIGIAUSIOMIS KAINOMIS
VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ LIKERIŲ
IR KITŲ GĖRIMŲ

DRAUGIŠKA APLINKA

778-1203

2500 WEST LITHUANIAN PLAZA COURT,
CHICAGO, ILLINOIS 60629

Terorizmo Grėsmė JAV-joms

Terorizmas tai grasinimas bei smurto veiksmų vartojimas, įskaitant žmonių žudymą, siekiant politinių tikslų. Terorizmas šioj dekadėj paplito visame pasaulyje, ypač Vidurio ir Tolimose Rytuose, Europoj, Centro ir Pietų Amerikoje.

JAV-jos iki šiol, palyginamai, mažai buvo terorizmo paliestos. Tik portorikiečių teroristų organizacija, neva siekianti Porto Rikos salos nepriklausomybės, kasmet tai vienur, tai kitur JAV didmiesčiuose dėliojo ir sprogdino bombas. Gali būti, kad šis teroristas yra Kubos ar jos globėjos - Sov. S-gos inspiruojamas, nors Porto Riko gyventojai jau ne kartą, per referendumą, ar kitomis progomis aiškiai pasisakė už dabartinio politinio stovio palikimą. Tik 5 ar 7 nuosimčiai portorikiečių pagelddauja savo salai nepriklausomybės. Porto

Riko (Puerto Rico), būdama JAV gto bojava laisva teritorija (Commonwealth) turi ekonominės ir kitokios naudos, kurios netektų, jei nuo JAV atsiskirtų.

Praeitais metais JAV-se buvo tik 30 teroro veiksmų, mažiau net negu 1982 m., kai tokių veiksmų buvo 51. Bet FBI direktorius W. Webster numato, jog šiais metais teroristai Amerikoje gali pasireikšti platesniu mastu, ypač prieš valdžios pastatus, kur gali būti ir daugiau žmonių aukų. Jis mano, jog teroristų veiksmai gali ypač pasireikšti per vasaros Olimpinus žaidimus, Los Angeles mieste, per Pasaulinę parodą New Orleanse ir per polit. partijų rinkimines konvencijas.

Praeiūt metų gale teroristų bombos jau sužalojo keletą federalinių įstaigų - Karo laivyno rekrutavimo

Tel. 737-8931

Natūralūs vitaminai-proteinai. Įvairiausios gydomos žolės-arbatos. Dietinis maistas. Vaisių sultys be cukraus. Daržovių aliejai. Stambiai malti įvairūs miltai. Daigintų kviečių ir kitų stambių miltų duonos. Natūrali kosmetika.

2439 West 71st Street
Chicago, IL 60629

DAINA

RESTORANAS, SALĖS,

BANKETŲ SALĖS ATIDARYTOS 7 DIENAS SAVAITĖJE

nuo 11 v.r. iki 8 v.v.

Šeštadienį ir sekmadienį atidaryta pusryčiams nuo 8 val. ryto. Taip pat galima gauti visokių pyragų išsinešimui.

Maloniai kviečia jus atsilankyti nauji "DAINOS" savininkai

2656 W. 71st St.

Chicago, IL 60629

Stasys ir Joana BAFIAI

Tel. 312/434-9666

Dr. FRANK PLECKAS

Optometristas

Tel. 737-5149

kalba lietuviškai.

TIKRINA AKIS, PRITAIKO
AKINIUS & "CONTACT LENSES"

2618 West 71st Street, Chicago,
Illinois 60629.

Valandos pagal susitarimą.
Uždaryta trečiadieniais.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS - CHIRURGAS

Westchester Community Alinio
Medicinos Direktorius.

1938 So. Mannheim Road,
Westchester, Illinois 60153
Valandos: 3-9 darbo dienomis
ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.

Tel. 562-2727

ir 562-2728

PASSBOOK SAVINGS

the best way to save regularly!

High Interest Rates
Paid on Savings

Interest Compounded
Daily and Paid Quarterly

see us for HOME financing

AT OUR LOW RATES

WITH REPRESENTATIVE TO YOUR DOOR

2212 WEST CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL. 60608

PETER KAZANAUSKAS, Pres.

Tel. 847 - 7747

Hours: Mon. Tus. Fri. 9-4
Thur. 9-8, Sat. 9-1

SERVING CHICAGOLAND

SINCE 1905

Mutual Federal
Savings and Loan

A. & L. INSURANCE AGENCY

Tel. 523-8775

4645 So. Ashland Ave., Chicago, IL 60609

Real Estate - Mortgage Loans - Income
Taxes

Turime gyvybės draudimus nerūkantiems pigesnėmis kainomis, ligoninių, automobilių vairuotojams nuo 16 iki 80 metų, nuo gaisrų ir visus kitus draudimus.

Notariatas

Aleksas Lauraitis

LIETUVIŠKA APDRAUDŲ AGENTŪRA

Gyvybės, ligoninės, automobilių, baldų, namų ir visos kitas apdraudas-asmenims, profesionalams ir biznio įstaigoms.

Laisvas pasirinkimas kompanijos ir apdraudos rūšies.

Nemokamas pataravimas ir informacija. Valstybės patvirtintos kainos.

Smulkesnei informacijai gauti skambinkite, rašykite, užeiškite:

JONAS KIRVAITIS

INTERSTATE INSURANCE AGENCY

6108 S. Ashland Avenue - Chicago, IL 60636

WAlbrook 5-5671

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

"NAUJIENOS" MELUOJA IR INTRIGUOJA

1983 m. gruodžio 20 d. Naujienų vedamajame redaktorius Gudelis prikladė visokių nesąmonių. Ten jis rašo, kad dr. P. Kisielius vadovavo JAV LB-nės pasitarime su Vliku. Tuo tarpu, kad delegacija buvo paskirta PLB-nės. Prie ko čia dr. P. Kisielius - neaišku.

Gudelis dedasi visada dideliu demokratu, o savo gyvenime reiškiasi kaip tikras diktatorius, su Naujienoms leisti bendrove visiškai nebesiskaito ir Naujienas pavertė savo privačių šmeižų ir intrigų laikraščiu. Jis giriasi, kad yra didysis Vliko ir Alto gynėjas, o tuo tarpu, intriguodamas ir kiršindamas grupes, kurios sudaro Vliką ir Altą, daugiau jiems pakenkia, negu padeda. Mes jau seniai esame nutarę nereaguoti į Gudelio intrigas, bet, kada jis kiekvieną progą vis randa reikalo su panieka atsiliepti apie Geležinį Vilką, ar Lietuvos Atgimimo Sąjūdį, negalime tylėti.

Minėtos dienos vadovaujame jis rašo:

"Nežinome ar gruodžio 17-ji diena buvo parinkta sąmoningai, ar apie ją visai negalvota. 1926 m. gruodžio 17 dieną premjero Mykolo Šleževičiaus vyriausybė buvo nuversta, prieš lietuvius kovoti pasiryžusio "Geležinio vilko" grupelės karininkų buvo išvarytas seimas ir pradėta kaitalioti demokratine Lietuvos konstitucija. Galimas daiktas, kad gruodžio 17-ąją pasirinkusieji nieko apie demokratinės santvarkos panaikinimą nežinojo, o jeigu ir buvo girdėję, tai pamiršo, bet galėjo būti, kad nesusiprati - mai tarp Vliko ir JAV Lietuvių Bendruomenės savo pagrindus iš to per-

versmo. Jeigu nebūtų gruodžio 17-tos perversmo, tai vargu turėtume nesu-sipratimus, kilusius tarp Vliko ir JAV Liet. Bendruomenės".

Tuo laiku Geležinio Vilką egzistencija iš viso neegzistavo. Jis buvo suorganizuota plečkaitininkams pradėjus teroro veiksmus, banko plėšimus tautos budrumui ir Lietuvos nepriklausomybę apsaugoti. M. Šleževičiaus vyriausybė nuvertė jo paties pašaukti kūrėjai savanoriai. M. Šleževičius buvo tų pačių savanorių pradžios sutvarkyti kylančią anarchiją, bet jis į tai neatkreipė atitinkamo dėmesio.

Kad sukilimą organizavo ir jam vadovavo vyresnieji karininkai: gen. Grigaliūnas-Glavackis, plk. Petrutis, mjr. Plechavičius, tai tiesa, jame dalyvavo daug ir buvusių savanorių, kurie jau, metams pralinkus po sukilimo, susiorganizavo į Geležinio Vilką organizaciją. Joje pasireiškė Gudynas, kurį vėliau per atentatą nušovė Gudelis, kpt. Mačiulka ir Pyragius.

Mes patartume Naujienų redaktoriui geriau aprašyti savo ideologijos didvyrius: plečkaitininkus, atentatininkus, banko plėšikus, pabėgusius pas lenkus ar bolševikus ir jiems tebetarnaujančius. Gudelis nepasitenkina vien politinį darbą dirbančius intriguoti.

Jau 1983 m. gruodžio 23 d., pasitelkę Vilnės bendradarbi, niekina L.A.S. garbės narį Bruno Macianskį maišydamas visokias nesąmones, kaip atgimimą, atletų vėjimą su duonos kepimu, vien tik dėlto, kad būdamas principo žmogus, neremia Vil-

Kun. Tėv. J. Borevičius kalba maldas Gen. T. Daukanto j. š. kuopos 1983 mt. Kūčių vakariinės metu. Greta kuopos pirmininkas E. Vengianskas. P. Malėtos nuotrauka

nies ir Naujienų. Mus gi stebina tai, kad atsiranda karininkų aukštesnio ir žemesnio rango, kurie su Gudeliu glėbesčiuojasi, net prie garbės statlo sodina, pamiršdami tai, kad jis yra savanorio-kūrėjo karininko, Vyčio kryžiaus kavalleriaus, žudykas, kuris savo "žygdarbiu" didžiuojasi, vietoj apgailestaves.

Dar keisčiau atrodo kada atsiranda kunigų, kurie pateisina Gudelio žmogžudystę, jam pačiam neatgailaujant.

Žemiau talpiname mūsų bendradarbio, kad ir nepilną, Gudelio charakteristiką.

Kamelijonas

Čia jis baltas, čia raudonas - Raitas kaip kamelijonas, Slėpdamas niekšingus darbus Keitė vietas, keitė vardus. Kaip raudonas parazitas Iš visur buvo išvytas. Maskvos siūstas į Madridą Ten - pasivertė į žydą: Apšikirpo "very well" Ir tapo Marten Gudell. Ten po pavardę jau nauja Čiulpdamas ispanų kraują, Išaugo erkė nemėnka. Auksą į Maskvą jau neš tenka Veža ji ispanų turtą Į Maskvos rojų sukurtą. Madride jau viltys menkos, Visas kraštas Franko rankose Ir "narsus" Marten Gudell No bausmės pabėga vėl. Iš fronto jis pasitraukia Ir į Prancūziją traukia, Ir čia kaip tas kamelijonas Baltutėlis ne raudonas, Ir jau ne Marten Gudell, Bet tik tai Gudelis vėl. Prancūzija švarus kraštas, O Gudelio vardas prastas: Kaino ženklas ant kaktos, Kvapas rusiškos meškos. Kas tokį priimti gali, Liepia jam apleisti šalį, Bet Gudelis nors bėdoj, Derasi ir kombinuoja. Iš melų sukūręs planą, Samo duris pakleveno... Amerika visiems tiki, Nors apgauta ji nesykį, Ir dabar tas pats nutiko, Ją apgavo ir atvyko. Vos Chicagon tik atvyko Tuoj šmeižt Lietuvą įniko: Šmeižė valdžią, pareigūnus - Laisvę gynusius pirmūnus, Šmeižė kas tik laisvę gynė, Aukštino valdžią Maskvinę. Savo purvinu liežuviu Kiek jis apšmeižt lietuvių Ir šiandien šmeižt nenustoja Tų kad dirba, kas kovoja.

W.

Taip jis dirba, intriguoja, Nuolat šmeižia ir meluoja. Vienus giria, Kitus peikia, Kad tik kovotų viens prieš kitą, Pamiršytį šventą tikslą, Kad kovoj vienybės reikia. Ir kas dirba tenepėikia. Jis taip pat gerai žino, Kad kova tarp vienas kito - Nenaudinga. Ypatingai laisvės bylai.

JAV FILMINIS JAUNIMO "AUKLĖJIMAS"

"Trys dienos beliko!" "Dvi dienos!.." Rytoj! - Rėžė akį skelbimų plakatai. Šaukė, klykė, tarytum Kalėdoms besitartinant. Tačiau dalykas sukosi ne apie Kalėdas, o apie "Bonnie and Clyde". Jie, pagaliau, jau čia!...

"Jie jauni - meilės kupini, jie kupini padūkimo gyventi!" - spieję reklamų plakatai. Tačiau reklama nutylėjo, kad jie yra kupini padūkimo - žudyti, žudyti - jiems reiškia gyventi; gyventi jiems reiškia - mindžioti trypti kitus.

"Jie atvyksta - Bonnie ir Clyde!" Didžiulė reklamos banga ir pirklio gudrumas provokuoja sambrudzį. Ne tik "kriaučiū" sluoksniuose, bet ir intelektualų tarpe. Taip, artinasi didelis įvykis - bus demonstruojamas nepaprastas filmas "Made in USA" su virtuozišku išradingumu, kur brutumas yra vietoj nuoširdumo, kur susilaikoma jokių meno reikalavimų jokių padarumo normų! Viskas tik "liberal" ir "Free of".

"Bonnie ir Clyde" - tai dokumentinis filmas apie Jungtines Amerikos Valstybes: "Pasakyk man ką tu mėgti, o aš tau pasakysiu, kas tu esi... Taigi, šio filmo beveik visi veikėjai yra brutalių jėgų ir grobimo herojai. Jau praėjo 50 metų nuo "Westerners" ir "Gengsterių gadytės". Jų bailumas ir niekšybė čia bandyta pakeisti drąsa.

Trisdešimtųjų metų tradiciniai gangsteriai yra šlykštūs valkatos, pa niurę italai, čia gi - tikri amerikiečiai - "nepaperkami gangsteriai". Čia priešinai aniams, linksmai nusiteikusių plėšikų gauja stengiasi nukreipti žiūrovų dėmesį nuo savo tuštybės, parodyti aukštą pretenziją, šį sena užmaskuoti žiaurius darbus ir savo kvailumą.

Tačiau dokumentinis filmas eina dar toliau, o su juo ir mūsų noras ventti. Visame tame ilgame filme mes matome silpnus ir vargšus žmones "pritrenktus" dviejų motorizuotų chuliganų "žygdarbiais". Tarytum pi

nigai, kuriuos Bonnie ir Clyde plėšia iš bankų nėra jų pačių visuomeninis turtas. Tarytum kasininkas, policijos agentas ir visi tie, kurie čia tero rizuojami arba žudomi nėra nei geri žmonės, nei jų bendruomeninio gyvenimo draugai ar artimieji. Tarytum jie patys būtų šalininkai šių dviejų kraujo ištroškusių idijotų, kurie šviesi stosi vogtu automobiliu, persimesdami iš vienos valstijos į kitą, ieškodami vietos, kur jų nesiekia baudžiamieji įstatymai. Tai yra sunkiai išsivaizduojama, vergų, beginklių ir bevalių minia, "likimo aukos iš pri-gimties", žiopių, avingalvių minia prieš budelį ar tironą. Bonnie ir Clyde neturi nei šešėlio Eulenspiegelio ar kitų Europos valkātų charakterio Abu šie banditai - Bonnie ir Clyde - neturi nei mažiausios riteriškumo žymės: jie nekovoja nei už turto lygybę nei už vargšų teises. Jie yra siaubingi "Egoistiniai slibinai", kurie nesivaduoja jokia logika nei jausmais, jų logika - paikybe. Šio filmo herojai pralenkia markizą Sadą, nes pagal daktarą Freudą erotikos esmė yra smurtas ir brutalumas. Šiame filme visi žmonės ir aplinka yra tik įrankiai "Herojų furoriškam gyvenimui" tai yra baissiau už urvinio žmogaus gyvenimą, nes šitie herojai yra apimti itūzimo psichozės. Bonnie yra kra gers dėl seksualinio nesėkmingumo, o Clyde - dėl lytinio išsivikimo - visa tai filme yra atskleidžiama be jokios gėdos ir rezervų.

Jausmų chaosas, pirmenybė instinktui ir "pirmai progai", laukinis ego centriškumas, totalinis paneigimas bet kokios rūšies ir betkokiame laipsnyje kultūrinį vertybių, ciniškas ieš kojimas vady, provokacija su ginklu rankoje, vedybos smurto keliu ir dėl juoko, tai yra daviniai mūsų jaunimui "made in USA".

Šis filmas galima pavadinti žaliu ir raudonu: žalią simbolizuoja doleris, o raudoną - kraujas.

Europa davė Romeo ir Juliją, o Amerika davė Bonnie ir Clyde!

Jonas Vasaitis

Bruno Macianskis

BRUNO

CL 4-6376

Čia rasite skaniausią pagamintą: pyragaičius iš stambių kvietinių miltų, įvairių pyragų, tortų, taip pat naują ragaišį išdaigintų kviečių ir įvairios duonos.

KAS VALGO BRUNO DUONĄ, VISAD ŽYDI KAIP AGUONA!

3339 S. Lituanica Ave. - Chicago, IL

KEPYKLA

Neringos Restoranas

2632 West 71st Street Chicago, Illinois 60629

LIETUVIŠKAS IR AMERIKONIŠKAS NAMIE GAMINTAS MAISTAS

Jauki aplinka GREITAS PATARNAVIMAS

Tel.: 476-9026

Aleksandra Buivydienė

SAVININKĖ

GINTARAS ČEPĖNAS

ADVOKATAS

Telefonas: (312) 776-5162

2649 West 63rd Street - Chicago, IL 60629

ISTAIGOS VALANDOS: 9 a.m. iki 6 p. m., šeštadieniai, 9 a.m. iki 12 p.m.. Kitu laiku, pagal susitarimą.

BALZEKAS MOTOR SALES

CHRYSLER Plymouth

4030 South Archer Avenue Chicago, Ill.

Since 1933 CHICAGO'S OLDEST CHRYSLER-PLYMOUTH DEALER

PHONE: 847-1515

&

6621 West OGDEN Ave., BERWYN, IL.

Phone 788-5700

TULPĖ RESTORANAS

SAVININKĖ

Juzė Augaitienė

2447 West LITHUANIAN PLAZA COURT / 69-th Str. / Tel. 925-1123

Chicago, Ill. 60629

SVEIKAS LIETUVIŠKAS MAISTAS

Atidaryta kasdien. Atremontuotos vidaus patalpos, padaugintas stalų skaičius. Atsilankę - įsitikinsite.

TALMAN Grocery & Deli

NAMIE GAMINTAS LIETUVIŠKAS MAISTAS; KEPSNIAI

UŽSAKYMAI PRILIMA PARENGIMAMS IR VESTUVĖMS

Savininkai: **M.L. Kupcikevičiai**

2624 West Lithuanian Plaza Court, Chicago, Ill. 60629

Tel. 434-9766

Apdraudy Agentūra Tel.: 778-2233

APDRAUDŽIAM **Nuo 16 iki 80 Metų** AUTOMOBILIŲ VAIRUOTOJUS PATOGIOMIS MĖNESINĖMIS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOMIS

APDRAUSKITE SAVO TURTĄ-INVESTAVIMĄ - HOME OWNERS POLICY. IŠRŪPINAME VISUS KITUS APDRAUDIMUS PER TVIRTAS APDRAUDŲ BENDROVES. SAŽININGAI PATARNAUJAME VISAI NAMŲ PIRKIMO IR PARDAVIMO REIKALAI.

VALANDOS

Kasdien 9 - 8 val. vakaro

Šeštadieniai nuo 9 - 4

Sekmadieniai - uždaryta

6529 South Kedzie Avenue - Chicago, IL 60629

Bell Realty & Bace Ins. Agency

MIDLAND FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

5 1/2 % On Passbook Savings All accounts compounded daily - paid quarterly

8% On 4 Years Savings Certificates (Minimum \$5,000)

8929 S. Harlem Ave. Bridgeview, Illinois 60455 • Phone 598-9400

4040 Archer Ave. Chicago, Illinois 60632 • Phone 254-4470

2657 W. 69th St. Chgo., Ill. 60629 • Phone 925-7400

OFFICE HOURS: Bridgeview: Mon., Tues., 9 to 4:30, Thurs., Fri., 9 to 8; Sat., 9 to 1; Wed., Walk-up Window, 9:30

Archer: Mon., Tues., Fri., 9 to 4:30, Thurs., 9:8, Sat., 9:1; Closed Wednesday

MARQUETTE PARK Mon. - Tues. - 10 to 5:30 p.m. Thurs. - Fri. - 10 to 8 p.m. Sat. - 10 to 2 p.m. Closed Wed.

Laisvajai Lietuvai Dėmėti Aukojai

Bronius Narbutas, Toronto, Canada	100.00	Stasys Astrauskas, Willowich	5.00
Juozas Vareika, Chicago	50.00	Jonas Burneikis, Chicago	5.00
Kazys Zara, Yucaipa, CA.	25.00	Antanas Petkauskas, Chicago	5.00
Jonas Šiaučius, Cicero	25.00	Justinas Šidlauskas, Chicago	4.00
Cicero jūrų šaulių kuopa KLAIPEDA per S. Paulauską	25.00	Joseph Česna, St. Pet. Beach, FL	3.00
Bruno Macianskis, Chicago	20.00	A. Augustinas, Chicago	3.00
Stasys Petrulis, Chicago	18.00	Rev. Jonas Žvirblis, Grand Rapids, MI.	3.00
Vladas Kalytis, Great Neck	18.00	Alfonas Gudauskas, Chicago	3.00
Dariaus-Girėno Postas 271 per J. Paukštį	15.00	Alfonas Nutautas, Chicago	3.00
Vincas Tamošiūnas, Detroit	13.00	Juozas Mačėnas, N. Buffalo, MI.	3.00
Grazina Musteikienė, Chicago	13.00	Pranas Gustas, Sun City, CA.	3.00
VI. Kriauciūnas, Sudburt, Can.	10.00	Algirdas Boreišis, Phoenix, AZ.	3.00
Juozas Pyragius, Hamilton, Ca.	10.00	Leo Dautartas, Florida	3.00
Stasys Juozaitis, Cicero	10.00	Bronius Žalys, Chicago	3.00
Vladas Mikutis, Chicago	10.00	Juozas Grauzinis, Chicago	3.00
Philomena Peleckas, Chicago	10.00	Antanas Balys, Chicago	3.00
V. Daugėlavienė, Weston, Can.	10.00	J. Vaičiūnas, Toronto	3.00
Stanley Jonaitis, Stayner, Can.	10.00	Kazys Rutkauskas, Rockford, IL	3.00
Edvardas Litvinas, Chicago	8.00	Alex Kasper, Chicago	3.00
P. Laurinavičius, Chicago	8.00		
Joana Mikalauskas, Chicago	8.00		
M. Karaitis, St. Petersburg, FL.	8.00		
Pranas Gylis, Hartford, CT.	8.00		
Paul Šimoliūnas, Chicago	8.00		
Juozas Vaičiulis, Saginaw, MI.	8.00		
Juozas Vaineikis, Chicago	8.00		
Hiacintas Suvaizdis, Cicero	8.00		
Liūdas Kronas, La Porte, Ind.	8.00		
Pranas Jančiukas, Toledo, Ohio	8.00		
Liūda Vilūnas, Chicago	8.00		
Izabelė Pocienė, Chicago	8.00		
Pranas Žitkus, Chicago	8.00		
Mari Dominauskas, Brooklyn	8.00		
Ni'odemias Abromas, Chicago	6.00		
Br. Paliulionis, Cicero	6.00		
Aldona Šarkienė, Omaha			
Lietuvos Pajūriui	5.00		

Lietuvos Pasiuntinybė

Wasingtone

Kalėdų švenčių ir Naujųjų 1984 metų proga Prezidentas ir ponis Reagan Vice Prezidentas ir ponis Bush, Valstybės Sekretorius ir ponis Shultz, JAV Protokolo Šefė ir ponas Roosevelt, Apaštališkasis Delegatas JAV-se, Washingtono Arkivyskupas, Washingtono Mayoras ir ponis Barry, Baltimorės Mayoras atsiuntė sveikinimus ir linkėjimus Lietuvos atstovui ir poniai Bačkienė, kurie irgi pasiūtė sveikinimus bei linkėjimus aukštesiems sveikintojams.

Švenčių proga O. ir S. Bačkiai taip pat pasikeitė sveikinimais su daugelio kraštų ambasadoriais bei atstovais.

PAS CICERO ŠAULIUS

Kai prieš kelis metus Cicero jūrų šaulių kuopa "Klaipėda" išleidome kun. dr. J. Prunskio parašytą knygą "Lietuva Sovietų Okupacijoje" gavome daug raginimų šią knygą išversti anglų kalbon ir išleisti. Sumokėjome 1000 dol. vertėjai, o kai knygą buvo atspausdinta, apie 100 egz. išsiuntinėjom nemokamai spaudai, amerikiečių mokslo įstaigoms, diplomatom ir k. Nors knygos buvo atspausdinta tik 500 egz., bet dalis vis dar guli sandėly, o tai puiki dovana amerikiečius supažindinti su komunizmu. Knyga gaunama pas kuopos valdybos vicepirm. Augustiną Ašoklį 1829 So. 49 Court, Cicero, IL. 60650. Kuopos pirm. yra J. Mikulis.

Šios knygos anglų kalba vienas egz. mums kainavo 10 dol. 50 ct., o mes ją pardavinėjame po 8 dol.

Nors šios knygos išleidimas gero-kai ištuštino mūsų kuopos kasą, bet visas gautas pelnas iš 1983 m. "Švyturio" baltaus buvo nutarta išdalinti labiau reikalingiems. Pirmiausia 250 dol. buvo paskirta Šv. Antano parapijos Ciceroje pastatų remontui, paskui 100 dol. įamžinti a. a. sesę Pranutę Dvylaitienę Tautos Fonde, 100 dol. paskirta lietuvių teisėms ginti komitetui, už 50 dol. nupirktą dovana vienai sergančiai sėsei, 50 dol. parama Lietuvos bažnyčių kronikoms leisti, su 50 dol. paremtas Čikagos Jaunimo Centras, 30 dol. BAI Fui, po 25 dol. penkiems lietuvių laikraščiams, įskaitant ir "L. L.", visoms trims Čikagos lietuvių radio valandėlėms ir ALTAI.

Kaip ir kasmet, Vasario 16 proga jūrų šauliai vasario 11 d. 12 val. prie Cicero miesto valdybos iškelis mūs tautinę vėliavą, kuri išplevėsuos visą savaitę, o vasario 12 d. dalyvaus Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo minėjime bažnyčioje ir parapijos salėje.

Visuotinis metinis kuopos narių susirinkimas įvyks kovo 11 d. 12 val. Šv. Antano parapijos salėje.

Metinis kuopos "Švyturio" baltus įvyks spalio 6 d. šaulių namuose Čikagoje. Meninę programą atliks Kazio Skaisgirio vadovaujamos "Dainuotojų žemaitės".

Esame kviečiami dalyvauti JAV karo veteranų - VFW veikloje. Prie buvusių pirmininkų Stasio Bernatavičiaus, paskui a. a. Kazio Klinausko mūsų santykiai su jais buvo labai geri, bet paskui jie kaip ir nutruko, nors jų 9115 posto vyrai ir moterys dalyvauja Vasario 16 iškeliant Lietuvos vėliavą, paskui minėjime bažnyčioje ir salėje, o taip pat ir birželio mėn. Sovietų Rusijos daromam Lietuvos Tautos naikinimo minėjime.

S. Paulauskas

Antanas Poskočimas dėstys keturias, Lietuvišką Kopytelių - piaustų mo bei drožinėjimo pamokas, antradieniais nuo 7 iki 9 v. v. Balzeko muziejuje, 4012 Archer, Chicago, Illinois pradėdant 1984 m. sausio 24 d. Dėl registracijos ir tolimesnės informacijos prašome skambinti Balzeko muziejui, tel. 847-2441. Šios programos ypa dalis "Ethnicity Sparks the Arts" ir dalinai apmokamos City Arts II Challenge Grant Program, kurią remia Chicago Council on Fine Arts, National Endowment for the Humanities ir Chicago Community Trust.

Pranešimas Dėl

Socialinių Reikalų

L. B. Socialinių reikalų tarybos skyrius Čikagoje nuo 1984 metų sausio mėnesio, po trumpų atostogų reguliariai pradeda vyresnio amžiaus aptarnavimo darbą naujose patalpose 2636 W. 71st. St., šalia Neringos restorano.

Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. p. p. galima kreiptis kaip ir iki šiol sekančiais reikalais: Medicare, Circuit Breaker, vandens mokesčių papiginimu vienbučio namo savininkams, namo mokesčio nuolaida, public aid, pilietybės formulių užpildymas, sveikatos draudimo neaiškumai ir visokiais kitais klausimais.

Antradienį nuo 4 val. p. p. iki 6 val. p. p. matuojamas kraujospūdis ir tikrinama gliukozės koncentracija.

Kas antrą ir ketvirtą mėnesio ketvirtadienį nuo 10 val. ryto iki 11:30 val. ryto Dr. Edmundas Vižinas atliks bendrą sveikatos patikrinimą. Greitu laiku pranešime apie papildomus patarnavimus teikiamus vyresnio amžiaus žmonėms mūsų skyriaus Patarnavimai atliekami veltui.

Danguolė Valentinitė

1983 m. gruodžio 19 d. Vyčių salėje įvyko 36 kuopos susirinkimas. Iš kairės: V. Utara, Brighton Parko namų savininkų pirmininkas, J. Paukštis - 36 Vyčių kuopos pirmininkas ir R. T. KRSAA State representative.

P. Malėtos nuotrauka

Pranas Eigelis

PADEKA

Širdingai dėkoju visiems mane lankiusiems Šv. Kryžiaus ligoninėje ir namuose.

Visiems šauliams, krivulėnams, tauragiškiams, vilniečiams ir pažįstamiems Ačiū už dovanas, korteles ir linkėjimus pasveikti.

Linkiu būti visiems sveikiems pradėjus 1984 metus.

Pranas Eigelis

Vatikano Pašto

Ženklių Serija

Roma. - Vatikano valstybės filatelijos biuras pirmadienį paskelbė sąrašą pašto ženklų, kurie bus išleisti 1984 m. Sąrašo minimos penkios naujos pašto ženklų serijos, jų tarpe speciali serija, skirta paminėti penkių šimtų metų sukakčiai nuo Lietuvos globėjo šv. Kazimiero mirties. Šv. Kazimierui skirta Vatikano pašto ženklų serija bus išleista kovo mėnesio pradžioje. Ženklių projektą sukūrė lietuvis dailininkas Romas Viesulas, Jungtinės Amerikos Valstybės. Tai bus jau antra Lietuvos globėjui šv. Kazimierui skirta Vatikano pašto ženklų serija. Lygiai prieš dvidešimt penkerius metus - 1958 m. - buvo išleisti du šv. Kazimiero pašto ženklai Lietuvos Globėjo gimimo penkių šimtų metų sukakčiai atžymėti.

DAIL. TELESFORO VALIAUS MONOGRAFIJA

YRA VERTINGA DOVANA MENO MĖGĖJUI.

Knygą leidžia žmona Aldona Valienė, Toronto. Lietuvišką tekstą parašė žinomas dail. Žmonas Viesulas. Joje bus 41 pilno puslapio dydžio spalvotų reprodukcijų ir 16 juoda - balta.

Monografiją užsisakant iš anksto, jos kaina Chicagoje \$ 38, kituose miestuose \$ 41.

Išėjus iš spaudos jos kaina Chicagoje bus \$ 46, kituose Amerikos miestuose \$ 49.

Užsakymus priima Valerija Čepaitienė, 6722 So. Campbell Ave., Chicago, IL. 60629. Telef. PR 8 - 5154.

KASA Lietuvių Federalinė Kredito Unija

AŠTYVAI 18 MILIJONŲ DOL.

KASOS valandos:			M o k a :
Marquette Parke:	Pirm.	2:00-6:00	9% už taupomasias sąskaitas
2422 W. Marquette R.	Treč.	2:00-6:00	Už 90 dienų, 6 mėn., 1 metų,
Chicago, IL. 60629	Šešt.	10:00-12:00	3 metų indėlius:
Telef. 737-2110			10 % 500.00 iki 19,500.00 dol.
			10.5 % 20,000.00 iki
			100,000.00 dol.
Cicero:	Antr.	3:00-6:00	11 % virš 100,000.00 dol.
1445 So. 50-th Ave.	Ketv.	3:00-6:00	11 % IRA
Cicero, IL. 60650	Šešt.	10:00-12:00	SKOLINA: tik savo nariams
Telef. 656-2201			žemesniais % negu bankai
			ar kitos finansinės institucijos.

KIEČVIENA SĄSKAITA Iki 100,000.00 dol. A PDRA USTA FEDERALINĖS VAL - DŽIOS

Laisvosios Lietuvos Knygų Leidykla

LAISVOSIOS LIETUVOS skaitytojams, užsisakiusiems žemiau išvardintas knygas, duodama 25 % nuolaidos. Užsakymus siųsti Laisvosios Lietuvos redakcijos adresu.

1. Prof. A. VOLDEMARE Raštai	\$ 10.00
2. V. Bražėnas - Samokslas Prieš Žmoniją	\$ 2.50
3. A. Kairys - Ištikimoji Žolė	\$ 4.00
4. A. Baronas - Vėjas Lekia Lyguma	\$ 4.00
5. B. Kemežaitė - Sudiev! Aš Išeinu...	\$ 4.50
6. St. Jakubickas - Kas Yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdis	\$ 5.00
7. M. Blynas - Lietuvos Senovės Paminklai	\$ 10.00
8. A. Kašiubienė - Žirgeliai	\$ 4.00

▲ U P O N A S : prašau užpildyti ir iškirpus pasiųsti LAISVAJAI LIETUVAI, 2618 West 71-st St., Chicago, IL. 60629. Siunčiu \$ 12.00 metinei prenumeratai ir prašau siųsti LAISVAJĄ LIETUVĄ. Kanadoje \$ 15.00. Siunčiu \$ už nurodytas knygas. Vardas ir pavardė: Numeris ir gatvė: Miestas ir valstija: Pašto zona: